

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Porovnání českého a jihokorejského vzdělávacího systému

Comparison of education system in South Korea and the Czech Republic

OLOMOUC 2021

Tereza Musálková

vedoucí diplomové práce: Mgr. Blanka Ferklová, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité
prameny a literaturu.

V Olomouci dne

Podpis

Anotace

Cílem práce je shrnout český a jihokorejský vzdělávací systém prostřednictvím rozdělení do kategorií pro daný stupeň vzdělávání, ve kterých jsou popsány charakteristické znaky a případné odlišnosti, a dále doplnit práci o další související informace a možné návaznosti prostřednictvím výsledků mezinárodního průzkumu PISA, údajů o nejvyšším dosaženém vzdělání a jednoho z možných faktorů souvisejících s výsledky z šetření PISA. Práce se soustředí na popis současného vzdělávacího systému, avšak bez zahrnutí změn ve vzdělávání způsobených světovou pandemií COVID-19.

Název práce: Porovnání českého a jihokorejského vzdělávacího systému

Rozsah práce: 53

Počet znaků (včetně mezer): 72 948

Počet titulů použité literatury: 52

Klíčová slova: vzdělávací systém, Korejská republika, Česká republika, PISA, vzdělání, mezinárodní evaluace vzdělání

Mé velké poděkování patří Mgr. Blance Ferklové, Ph.D. za vedení mé práce a cenné rady při jejím psaní.

Obsah

Seznam tabulek, grafů a obrázků	7
Seznam zkratk	8
Ediční poznámka.....	9
Úvod.....	10
1 Vzdělávací soustava	12
1.1 Pre-primární vzdělávání	12
1.1.1 Cíle pre-primárního vzdělávání	13
1.1.2 Hodnocení	14
1.2 Základní vzdělání (primární a nižší sekundární vzdělávání).....	14
1.2.1 Historie.....	14
1.2.2 Organizace studia.....	15
1.2.3 Speciální vzdělávání	15
1.2.4 Zápis do studia	16
1.2.5 Korejské školní uniformy a tresty	17
1.2.6 Cíl a obsah studia	18
1.2.7 Hodnocení	19
1.2.8 Mimoškolní vzdělávání.....	20
1.3 Vyšší sekundární vzdělávání	22
1.3.1 Přijímací řízení.....	22
1.3.2 Typy škol	23
1.3.3 Cíl studia	23
1.3.4 Hodnocení	23
1.3.5 Zakončení studia	24
1.4 Postsekundární neterciární vzdělávání	25
1.5 Terciární vzdělávání	26
1.5.1 Historie.....	26

1.5.2	Organizace studia.....	27
1.5.3	Přijímací řízení.....	27
1.5.4	Typy škol	29
1.5.5	Studijní programy	31
1.5.6	Cíl studia	32
1.5.7	Hodnocení	33
1.5.8	Zakončení studia	34
1.6	Další vzdělávání a odborná příprava	35
1.6.1	Typy dalšího vzdělávání	35
1.6.2	Univerzity třetího věku a univerzity pro seniory	36
2	Vzdělání v číslech	37
2.1	PISA.....	37
2.1.1	Výsledky PISA 2018.....	37
2.1.2	PISA – Česká republika a Korejská republika.....	39
2.1.3	PISA – Korejská republika	39
2.1.4	PISA – Česká republika	39
2.2	Nejvyšší dosažené vzdělání	40
2.2.1	Aspirace 15letých žáků dosáhnout terciárního vzdělání.....	42
2.2.2	Nezaměstnanost po ukončení studia	42
2.3	Průměrný počet žáků na učitele a velikost třídy.....	43
2.3.1	Počet žáků na učitele.....	43
2.3.2	Velikost třídy na primárním a nižší sekundárním stupni vzdělávání.....	44
	Závěr	46
	Resumé.....	48
	Seznam literatury a pramenů	49

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulka 1: Seznam předmětů společných na úrovni ISCED 1 v Korejské republice	18
Tabulka 2: Seznam předmětů na úrovni ISCED 1 v České republice	19
Tabulka 3: Hodnocení v České republice	20
Tabulka 4: Hodnocení v Korejské republice pro úroveň ISCED 2	20
Tabulka 5: Hodnocení v Korejské republice pro úroveň ISCED 3	24
Tabulka 6: Příklad hodnocení zkoušky v České republice na vysoké škole.....	33
Tabulka 7: Hodnocení zkoušky nebo klasifikovaného zápočtu na vyšší odborné škole v České republice	33
Tabulka 8: Příklad hodnocení v Korejské republice na vysokých školách	34
Tabulka 9: Hodnocení PISA 2018	38
Tabulka 10: Nejlepší umístění České republiky a Korejské republiky v PISA	39
Tabulka 11: Procento nezaměstnaných lidí podle nejvyššího dosaženého vzdělání ve věkové skupině 25–64 let za rok 2019.....	43
Tabulka 12: Poměr žák-učitel podle typu za rok 2018	44
Tabulka 13: Velikost třídy podle množství žáků	44
Graf 1: Příklad průměrných ročních nákladů za studium v Korejské republice pro rok 2017/2018 v Kč.....	30
Graf 2: Výsledky PISA 2018	38
Graf 3: Nejvyšší dosažené vzdělání věkové skupiny 25–34 let.....	40
Graf 4: Nejvyšší dosažené vzdělání věkové skupiny 25–34 let v rámci terciárního vzdělávání podle studijních programů	41
Graf 5: Procento 15letých žáků, kteří očekávají, že své studium zakončí až po dosažení terciárního vzdělávání.....	42
Obrázek 1: Návrh školní uniformy inspirované tradičním korejským oděvem.....	17

Seznam zkratek

ISCED = mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání

OECD = Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

PISA = *Programme for International Student Assessment*, mezinárodní výzkum prováděný OECD

SU = Univerzita pro seniory

U3V = Univerzita třetího věku

UNESCO = Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu

Ediční poznámka

V práci bude použita česká vědecká transkripce pro přepis korejských slov, které se v průběhu práce budou vyskytovat. Korejský originál, pokud možno, bude následně zapsán v korejské abecedě *hangul* v poznámkách pod čarou. Výjimku v přepisu činí některé názvy korejských škol či předmětů přejaté z anglických zdrojů, kde bude v textu zachována anglická verze jejich názvu a korejská verze se již nebude přepisovat do poznámek, jinak se práce bude držet co nejčastěji výše popsaného postupu.

Úvod

Vzdělání pokládá lidem hodnoty, pomáhá získávat znalosti, vytvářet sociální kontakty a mnohé další. Lidé, kteří pomáhají udržet neustále vyvíjející se běh jejich země, si obvykle společně procházejí vzdělávacím procesem, který pomáhá utvářet nejen je, ale i společnost, ve které se nachází. Vzdělání definuje vyspělost země jak ze socio-ekonomického, tak kulturního hlediska. Výstupem vzdělávacího systému by měl být nejen jedinec, který bude schopen se pohybovat na trhu práce, ale také jedinec, který si vytvoří lidská pouta s ostatními a dojde k jeho co nejplynulejšímu začlenění do společnosti.

Česká republika a Korejská republika jsou si na mapě tak vzdálené, až by se téměř dalo říct, že se jedná o země na druhé straně světa. Díky globalizaci se ale tyto dvě kultury setkávají čím dál tím častěji. Jihokorejské společnosti působící v Česku mají část korejských zaměstnanců, kteří se usídlují v blízkosti zaměstnání na východu České republiky a v Praze, kde vznikla např. také řada korejských restaurací v Moravskoslezském kraji v průběhu několika let. Jihokorejská a česká strana projevuje snahu o utužení česko-korejských vztahů a rozšíření povědomí o korejské kultuře častokrát i formou kulturních akcí.

Rozrůstající se korejská komunita v České republice s sebou přináší i nové žáky do českých škol, pro které může být zprvu přechod a aklimatizace na české vzdělávací prostředí výzvou. Totéž platí i pro české pedagogy, kteří se setkají s novými žáky přicházejícími z Korejské republiky a chtějí co nejvíce porozumět vzdělávacímu zázemí, které bylo u žáka vybudováno.

Na české straně také s rostoucím zájmem o korejskou kulturu stoupá i zájem o studium v zahraničí, který je podporován i korejským vládním stipendiem. Zkusit si život v Korejské republice během studia je tak nevíce dostupnou možností.

Hlavním přínosem této práce by měl být systematický přehled českého a jihokorejského vzdělávacího systému. Práce může být prospěšná pro všechny, kteří projeví zájem o rozšíření svých znalostí o vzdělávacích systémech těchto zemí.

Práce si klade za hlavní cíl shrnutí vzdělávacího systému v kategoriích pro daný stupeň vzdělávání, ve kterých budou popsány charakteristické znaky a případné odlišnosti.

Hlavní sledované aspekty jsou: organizace studia, způsob přijímání nových žáků, cíl studia, hodnocení žáků, forma zakončení studia.

Dále by také práce měla podat porovnání vzdělávacích systémů obou zemí v rámci mezinárodního průzkumu PISA, nejvyššího dosaženého vzdělání a jednoho z možných faktorů souvisejících s výsledky z šetření PISA.

1 Vzdělávací soustava

1.1 Pre-primární vzdělávání

Předškolní vzdělání je důležité z mnoha důvodů, nejčastěji se uvádí jeho vliv na rozvoj osobnosti dítěte, interakce dítěte s jeho vrstevníky a výuka a upevňování hodnot důležitých pro společnost. Podle mezinárodní standardní klasifikace ISCED, se stupni 0–8, kterou vypracovaná mezinárodní organizace UNESCO, je pre-primární vzdělávání na úrovni ISCED 0.¹ V Korejské republice předškolní vzdělání není povinné a také není součástí školní soustavy, přesto je však účast dětí v předškolních zařízeních hojná. V České republice se povinné předškolní vzdělání formou účasti v mateřské škole zavedlo až ve školním roce 2017/2018 pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky na primárním stupni. Do nedávné doby tedy také pre-primární vzdělání v české republice povinné nebylo.²

Nejranější formou předškolního vzdělání jsou například dětské jesle nebo také dětské skupiny, které jsou určené pro děti ve věkové skupině 0–3 roky. V České republice nejprve existovaly jen dětské jesle, které prošly jistou formou reformy jejich provozu v roce 2012, docházka tehdy činila přibližně pouhých 0,5 %. Od roku 2014 obce mohou provozovat novou formu předškolní dětské péče – dětskou skupinu.³ V Korejské republice stát přispívá na výchovu dítěte měsíčně od roku 2013 v rámci státního programu při snaze zpřístupnění dětské péče všem rodičům.⁴ Předškolního vzdělání pro děti od 0 do 2 let se v roce 2014 účastnilo 63,3 % dětí v této věkové skupině.⁵

Je pravděpodobné, že procenta dětí v předškolních zařízeních mohou souviset s délkou mateřské a rodičovské dovolené. Korejská republika má podle zákona stanovenou placenou mateřskou dovolenou na 90 dní (120 dnů v případě narození více než jednoho dítěte).⁶ Rodičovská dovolená umožňuje zůstat doma s dítětem až po dobu 1 roku a nadále mít zkrácené pracovní hodiny až po dobu 1 roku.⁷ Mezitím co v České republice státem placená mateřská dovolená je po dobu 196 dní (256 dní v případě

¹ UNESCO UIS. *International Standard Classification of Education ISCED 2011*. s. 84

² EACEA. *Česká republika*

³ EACEA. *Česká republika*

⁴ LEE, Claire. *Koreans spend 200,000 won monthly on childcare, despite state allowance: study*

⁵ KICCE. *World Education Forum 2015: The Nuri Curriculum: Accomplishments and Prospects for ECCE in Korea*. s. 6

⁶ Act No. 11270, Feb. 1, 2012, Article 74 of the Labor Standard Act

⁷ Act No. 13932, Jan. 28, 2016, Article 19 of Equal Employment Opportunity and Work-Family Balance Assistance Act

narození více než jednoho dítěte)⁸, placená rodičovská dovolená může trvat až do dovršení 3 let dítěte⁹, kdy je navíc dítě dost staré na to, aby nastoupilo do mateřské školy.¹⁰ V porovnání s Korejskou republikou se tedy jedná o značně delší dobu, kdy může rodič strávit svůj čas doma bez nástupu do práce a věnovat dítěti tak svůj čas pro jeho výchovu.

Mateřská škola je v České republice od školního roku 2020/2021 určena dětem od 2 do 6 let¹¹. Obce musí zajistit možnost předškolního vzdělávání pro děti od 3 let a ředitelé těchto institucí mají zase povinnost přijmout děti z dané obce přednostně.¹² Děti tak obvykle chodí do zařízení nejbližší svému domovu, pokud se jejich rodiče nerozhodnou jinak. V takovém případě rodiče však musí počítat s možností nepřijetí dítěte do jiného zařízení z důvodu naplnění kapacity. Ve školním roce 2009/2010, i přes nepovinnou účast, navštěvovalo mateřskou školu téměř 93 % dětí ve věku 3–5 let.¹³

V Korejské republice jsou školy určené pro děti ve věkovém rozpětí 3–5 let. Rodiče si sami vybírají mateřskou školu, do které by rádi své dítě přihlásili.¹⁴ Tento výběr může být spojen s blízkostí mateřské školy od místa bydliště, prestiží a jejími výsledky nebo s výší poplatků za studium, které si je rodina schopna dovolit¹⁵.

1.1.1 Cíle pre-primárního vzdělávání

Co se cíle studia programu v mateřské škole týče, tak se oba systémy vcelku shodují ohledně požadavku na rozvoj osobnosti dítěte, jeho samostatnosti a vytváření hodnot. Vzdělávací oblasti v České republice jsou pro mateřské školy rozdělené na 5 vzdělávacích oblastí: biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a enviromentální.¹⁶ V Korejské republice to roku 2012 státem vytvořená osnova pro výchovu dítěte v předškolním věku specifikuje také na 5 klíčových oblastí: tělesný pohyb a zdraví, komunikační, sociální vztahy, výtvarné umění a enviromentální.¹⁷

⁸ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 195 odst. 1

⁹ Možno prodloužit rodičovskou dovolenou až do 4 let dítěte, čtvrtý rok je však už neplacený a zaměstnanec si musí u zaměstnavatele zažádat o neplacené volno.

¹⁰ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 196

¹¹ Předtím byla mateřská škola určena pro děti ve věku 3–5 let.

¹² EACEA. *Česká republika*

¹³ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Struktura systému vzdělávání a odborné přípravy v České republice 2009/2010*

¹⁴ TRANSFERWISE. *The South Korean education system: An overview*

¹⁵ Jelikož obecně vzato platí nepsané pravidlo v korejské kultuře – čím dražší škola, tím kvalitnější výuka.

¹⁶ EACEA. *Česká republika*

¹⁷ MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. *Education system*

1.1.2 Hodnocení

Hodnocení dítěte do 2–3 let v České republice zákon ani jiné dokumenty neupravují. Pro dítě starší 3 let platí, že pedagog má průběžně sledovat a vyhodnocovat individuální rozvoj a zachytit u dítěte případné problémy.¹⁸ V Korejské republice hodnocení dítěte není nikterak právně upraveno v zákonu.

1.2 Základní vzdělání (primární a nižší sekundární vzdělávání)

Primární (ISCED 1) a nižší sekundární vzdělávání (ISCED 2) je dalším krokem k přípravě dítěte na život, primárním vzděláváním totiž začíná povinné formální vzdělávání v obou zemích.

1.2.1 Historie

Základy povinné školní docházky na území nynější České republiky byly položeny za vlády Marie Terezie během období tzv. Habsburské monarchie roku 1774. Po vzniku Rakouska-Uherska byl sepsán tzv. Hasnerův zákon roku 1868, který výrazně upravil předešlou soustavu elementárních škol a zavedl povinnou osmiletou školní docházku.¹⁹ Poté si povinná školní docházka v průběhu let prošla několika reformami a úpravami, které často souvisely i se změnou politického systému. V současnosti je povinná devítiletá školní docházka upravována školským zákonem z roku 2004.²⁰

Školy podle západního vzoru začaly prvně vznikat na korejském území koncem 19. století, byly však převážně soukromé, a ne všichni si vzdělání z toho důvodu mohli dovolit. Vývoj moderního školství v Koreji byl narušen japonskou okupací, kdy se vzdělávací systém rozdělil ve dvě na školy pro Japonce a školy pro Korejce.

Od roku 1948 má školní systém formu 6-3-3-4²¹, který byl vyhotoven podle amerického vzoru. Povinná školní docházka v Koreji byla prvně zavedena roku 1953 a trvala 6 let. V průběhu let si vzdělávací systém prošel několika úpravami, mezi

¹⁸ EACEA. *Česká republika*

¹⁹ ZYCHOVÁ, Vladimíra. *Slovo a obraz v komunikaci s dětmi: Významné mezníky ve vývoji českého novodobého školství – od Marie Terezie po Sametovou revoluci*. s. 55–57

²⁰ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), § 36

²¹ Systém 6-3-3-4 představuje 6 let primárního, 3 roky nižšího sekundárního, 3 roky vyššího sekundárního a 4 roky pregraduálního terciárního vzdělávání.

nejvýznamnějšími bylo v roce 2002 celonárodní rozšíření povinné školní docházky o další 3 roky na nižších sekundárních školách.²² .

1.2.2 Organizace studia

V České republice povinná docházka trvá 9 let a dítě ji započne 1. září většinou v roce, když už dovršilo svých 6 let. Školní rok trvá od 1. září do 30. června a dělí se na dvě pololetí. Základní vzdělávání, se dělí na dva stupně. První stupeň (primární vzdělávání) trvá 5 let a druhý stupeň (nižší sekundární vzdělávání) trvá 4 roky. Další alternativy pro dosažení základního vzdělání je domácí vzdělání nebo víceletá gymnázia pro ISCED 2.²³

V Korejské republice je taktéž povinná školní docházka dlouhá 9 let, ale jen v poněkud odlišném rozložení. Dítě ji započne v 6 nebo 5 letech na základní škole (*čchodŭnghakkjo*²⁴), což je sice ekvivalent prvního stupně české základní školy, ale trvá o rok déle, tedy 6 let. Dále následuje druhý stupeň základního vzdělání, který je provozován formou samostatné nižší sekundární školy (*čunghakkjo*²⁵) poskytující nižší sekundární vzdělávání (ISCED 2). Taktéž by se dala tato škola přirovnat k našemu druhému stupni základní školy. Školní rok je oproti českému trošku odlišný. První pololetí trvá od března do půlky července a na druhé pololetí se děti po prázdninách mohou zase těšit od konce srpna do půlky února^{26, 27}.

1.2.3 Speciální vzdělávání

V obou zemích funguje i oddělené speciální vzdělávání, které je určeno pro děti s postižením vyžadující zvláštní potřeby. V české základní škole pro děti vyžadující zvláštní potřeby má první stupeň délku 6 let a druhý stupeň 4 roky.²⁸ V Korejské republice je pro tyto děti povinná školní docházka od mateřské školy až do vyššího sekundárního stupně vzdělávání, tedy přibližně až do 18 let.²⁹

²² IQAS. *International education guide for the assessment of education from South Korea*. s. 7–9

²³ EACEA. *Česká republika*

²⁴ V korejském originále „초등학교“.

²⁵ V korejském originále „중학교“.

²⁶ Přesné datum se liší škola od školy.

²⁷ MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. *Education in Korea 2019*. s. 13

²⁸ EACEA. *Česká republika*

²⁹ MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. *Education System*

1.2.4 Zápís do studia

Na to, aby dítě mohlo svou studijní cestu vůbec započít, musí být na základní školu zapsáno. V České republice se zápis budoucích „prvňáčků“ dělí na motivační a formální část. Formální část je povinná a stanovena zákonem, jedná se především o správný postup podání žádosti o přijetí k povinné školní docházce. Motivační část je již nepovinná a slouží nejen k posouzení dosažených dovedností dítěte pedagogem za pomoci pár různých aktivit, které jsou k jejich měření určeny, ale také k seznámení dítěte se školním prostředím. Domnívá-li se rodič, že jeho dítě není dostatečně vyspělé pro nástup do školy, může zažádat podle zákona o odklad povinné školní docházky o jeden rok. Může tak činit maximálně do školního roku, ve kterém dítě dosáhne 8 let. Lze také naopak zažádat o předčasný nástup do školy o jeden rok^{30,31}

V Korejské republice stačí pro rodiče si pro zápis dítěte do první třídy projít administrativním procesem, který by se dal přirovnat k české formální části zápisu. Rodiče taktéž mají možnost požádat o odklad povinné školní docházky pro své dítě, musí si o něj však náležitě zažádat. Žádost o předčasný nástup dítěte do školy je také možná, a to o jeden rok. Dítě tedy může také nastoupit již ve svých 5 letech.³²

Výběr nižší sekundární školy, pokud se nejedná o soukromou školu, je v Korejské republice dán podle místa bydliště žáka. V České republice by se toto dalo přirovnat třeba k přestupu na druhý stupeň žáků z neúplných základních škol pro 1. až 5. ročník, tzv. malotřídních škol, kde místo bydliště může opět hrát roli. Nástup na druhý stupeň základní školy v České republice však nemusí být nevyhnutelný, i když se jedná o povinnou školní docházku. Žáci mají totiž možnost nastoupit po ukončení prvního stupně na osmileté gymnázium nebo osmiletou konzervatoř. Jejich nástup však záleží na splnění náležitých přijímacích zkoušek. V případě víceletého gymnázia je to jednotná přijímací zkouška a u konzervatoře je rozhodující talentová zkouška. Žáci mají také za podobných podmínek možnost nastoupit na šestileté gymnázium po úspěšném ukončení 7. ročníku na druhém stupni základní školy.³³

³⁰ Na základě doporučení lékaře a pedagogicko-psychologické poradny, kde se také na doporučení naopak řeší možný odklad.

³¹ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Informace k organizaci zápisů k povinné školní docházce. s. 1–4

³² DANURI. *Education of Children*

³³ EACEA. *Česká republika*

1.2.5 Korejské školní uniformy a tresty

Jednou z rozdílů studenta nižšího sekundárního vzdělávání v Korejské republice od toho českého jsou uniformy, které má každá škola své vlastní. Zatímco v českých školách nejsou používány, v Korejské republice jsou zavedeny na nižším sekundárním a vyšším sekundárním stupni vzdělávání a nošení uniformy s sebou nese i přísná pravidla. Záleží třeba na jejím upraveném vzhledu, kompletnosti a ročním období (je letní a zimní verze). Až do poměrně nedávna mohli žáci obdržet tělesný trest, když jeden z pedagogů neshledal vzhled jejich uniformy za přijatelný.³⁴

Obrázek 1: Návrh školní uniformy inspirované tradičním korejským oděvem³⁵

Zdroj: IM, Eun-Byel. *Will students wear hanbok school uniforms?*

Fyzické tresty za nekázeň byly až do docela nedávné doby v korejských školách přípustné. To se sice změnilo od 1. března 2011, kdy byly zakázané, avšak i tak si vyučující našli alternativní způsoby, jak si sjednat pořádek a potrestat studenty, byť už ne fyzicky „rákoskou“, což bylo nejpoužívanější metodou. Mezi alternativní tresty může patřit například běhání koleček po školním hřišti nebo sbírání odpadků na školním pozemku.³⁶ V České republice jsou tělesné tresty ve škole nepřípustné.

³⁴ LEE, Claire. *How teen feminism is changing school uniforms in South Korea*

³⁵ Návrh školních uniform zpracovaný korejským Ministerstvem kultury, sportu a turismu, které doufá, že více škol se rozhodne pro použití uniform inspirovaných korejským tradičním oděvem – „한복“ *hanbok*.

³⁶ STROTHER, Jason. *South Korean schoolchildren can no longer be hit for bad behavior*

1.2.6 Cíl a obsah studia

Za jedny z cílů základního vzdělání si české školství klade například rozvoj komunikace žáka se svým okolím, rozvoj kritického i logického myšlení, rozvíjení jejich dovedností a pomoci druhým. Cíle všeobecného vzdělání jsou více orientované na praktické jednání a situace blízké životu.³⁷ Cíle v Korejské republice pro žáky primárního vzdělávání jsou zaměřeny na řešení problémů k rozvoji myšlení a kreativity, přechodu do školního života a položení studijních základů.³⁸

Na korejském nižším sekundárním stupni pokračují v rozvoji těchto cílů a roku 2013 k tomu přidali „exam-free semester“, který byl později prodloužen na „exam-free year“. Žák má tak celý školní rok, kdy ve škole dostane čas navíc každý den a bude mít možnost studovat netradiční předměty nebo si navrhnout vlastní nezávislý studijní předmět. Během tohoto programu se žák nesetká s žádnými písemnými testy, aby mohl více času trávit na těchto aktivitách.³⁹ Žák tak dostává docela dobrou příležitost objevovat věci, které ho baví a kterým by se chtěl v budoucnu věnovat. V České republice se na některých školách vyskytují podobné povinně volitelné předměty, ty můžou být například zaměřené na přípravu na praktický život, ale není to pravidlem.

Tabulka 1: Seznam předmětů společných na úrovni ISCED 1 v Korejské republice

Matematika
Cizí jazyk (angličtina)
Korejský jazyk a literatura
Pracovní činnosti
Tělesná výchova
Hudební výchova
Výtvarná výchova
Přírodověda

Zdroj: Ministry of Education Republic of Korea. *Education system*

Na úrovni ISCED 2 v Korejské republice se ještě navíc objevují předměty s názvy technická a ekonomická výchova. Na úrovni ISCED 1 pro první dva ročníky jsou předměty trochu odlišné než pro zbytek ročníků. V prvním a druhém ročníku nejsou

³⁷ EACEA. *Česká republika*

³⁸ NCEE. *South Korea: Learning Systems*

³⁹ KBS WOLRD RADIO. *Exam-Free Semester to Be Lengthened to Full Year*

předměty jako přírodověda, tělesná výchova, hudební výchova a výtvarná výchova. Naopak v oněch ročnících se vyskytují předměty, které po ukončení druhého ročníku už nepokračují. Jedná se o předměty s názvem „Pleasant Living“, „Wise Living“ a jen pro první ročník je předmět „We are 1st Grade“. Výuka cizího jazyka (angličtina) začíná až od třetího ročníku. Jedna vyučovací hodina má obvykle délku 45 minut.⁴⁰

Tabulka 2: Seznam předmětů na úrovni ISCED 1 v České republice

Matematika
Cizí jazyk (angličtina)
Český jazyk a literatura
Člověk a jeho svět
Tělesná výchova
Hudební výchova
Výtvarná výchova
Informační a komunikační technologie

Zdroj: EACEA. *Česká republika*

Toto jsou předměty, které se skoro všechny objevují v českém školství na obou stupních. Od ISCED 2 se seznam rozšiřuje o předměty: dějepis, výchova k občanství, výchova ke zdraví, chemie, fyzika, přírodopis, zeměpis a další cizí jazyk. Výuka cizího jazyka (angličtina) začíná taktéž až od třetího ročníku jako v Korejské republice. Naopak předmět z úrovně ISCED 1, ve kterých se na druhém stupni už nepokračuje je Člověk a jeho svět. Jedna vyučovací hodina má délku 45 minut.⁴¹

1.2.7 Hodnocení

Hodnocení žáka probíhá předmět od předmětu jinak, protože někdy vyučující upřednostňují průběžné testování, nebo právě naopak jsou pro ně nejdůležitější pouze čtvrtletní testy a potom až závěrečné testy. Tak či tak se hodnotí prospěch v předmětech v každém pololetí. Obě země také sdílí svou podobnost v pětistupňovém hodnocení.

⁴⁰ MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. *Education system*

⁴¹ EACEA. *Česká republika*

Tabulka 3: Hodnocení v České republice

Známka	Slovní hodnocení
1	Výborný
2	Chvalitebný
3	Dobry
4	Dostatečný
5	Nedostatečný

Zdroj: EACEA. Česká republika

Tato stupnice hodnocení zůstává až do konce vyššího sekundárního vzdělávání. Na vysvědčení může hodnocení být buď číselné nebo slovní, či kombinace obojího. Také se v České republice na vysvědčení hodnotí chování ve stupnici 1 – velmi dobré, 2 – uspokojivé a 3 – neuspokojivé.⁴²

Tabulka 4: Hodnocení v Korejské republice pro úroveň ISCED 2

Známka	Správnost
A	91-100 %
B	81-90 %
C	71-80 %
D	61-70 %
E	0-60 %

Zdroj: SCHOLARO PRO. *Grading System in South Korea*

Tento styl hodnocení z tabulky 4 na vysvědčení platí pro nižší sekundární stupeň a je převeden ze skóre z testů, kdy je hodnocení od 1 do 100 bodů, ve vyšším sekundárním stupni se stupnice hodnocení mění na devítistupňovou⁴³.

1.2.8 Mimoškolní vzdělávání

Po konci školní výuky žáci mohou zůstat ve škole a věnovat se školnímu samostudiu (*časúb*⁴⁴), nebo mohou jít do vzdělávacích akademií. Tyto soukromé vzdělávací akademie nazývané *hagwon*⁴⁵ nejsou součástí povinné školní docházky,

⁴² Ibid.

⁴³ Bude uvedeno později, viz vyšší sekundární vzdělávání.

⁴⁴ V korejském originále „자습“.

⁴⁵ V korejském originále „학원“.

přesto jsou však v Korejské republice žáky už od velmi nízkého věku velmi hojně navštěvovány, nejčastěji ve snaze předejít svou konkurenci. Soutěživost není korejskému školství vůbec cizí. V *hagwonu* se dá ale také kromě školních předmětů učit například hře na hudební nástroje nebo výtvarné výchově. V roce 2017 docházelo více než 83 % dětí ve věku 5 let na soukromé vyučování, ať už formou domácího doučování či docházením do *hagwonu*.⁴⁶ Rodiče tak činili ve snaze připravit své dítě na nástup na primární stupeň a dát mu ve vzdělání náskok před ostatními. V roce 2015 na nižším sekundárním stupni byla docházka na mimoškolní soukromé vyučování 69,4 %.⁴⁷

Návštěvnost *hagwonů* sice obvykle před nástupem na základní školu začíná, ale zdaleka nekončí. Pokles návštěvnosti obvykle nastává poté, kdy žák započne studium na vysoké škole. Kvůli všudypřítomnému tlaku na dobré známky a přípravě na přijímací zkoušky na vysoké školy žáci častokrát studují v *hagwonech* „načerno“ i po státem nařízené zavírací době do 10 hodiny večerní.⁴⁸

V České republice spíše než soukromé doučování v institucích je běžné, že děti navštěvují jinou formu mimoškolního vzdělávání. Toto vzdělání je zaměřeno na výuku tanečního, výtvarného, hudebního či literárně-dramatického umění, ze kterého si žáci mohou vybrat o co mají zájem, a je vyučováno na základních uměleckých školách. Tyto školy spadají pod Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) a řídí se jejich vyhláškou. Obsahují přípravné studium, základní studium I., základní studium II. a studium pro dospělé. Přípravné studium má 2 ročníky a je pro žáky do 5 let. Studium I. má 7 ročníků a navštěvovat ho může dítě od 7 let. Studium II. je již kratší se 4 ročníky pro žáky od 14 let. Stejně jako studium II., tak i studium pro dospělé má pouze 4 ročníky.⁴⁹ Toto vzdělání se může hodit nejen pro rozvoj talentu či pouhého zájmu a dovedností, ale také jako příprava na nástup na školy s uměleckým zaměřením jako je konzervatoř. V školním roce 2017/2018 základní uměleckou školu v ČR navštěvovalo celkem přes čtvrt milionu žáků.⁵⁰

Další zájmové vzdělávání, které cílí na rozvoj osobnosti a zájmů dítěte nad rámec klasického vzdělávání, lze obdržet také ve školních klubech či střediskách volného času

⁴⁶ BAK, Se-Hwan. *83 percent of five-year-olds in Korea go to hagwon*

⁴⁷ OECD. *Education Policy Outlook Korea*. s. 4

⁴⁸ KOO, Se-Woong. *An Assault Upon Our Children*

⁴⁹ Vyhláška MŠMT č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělání

⁵⁰ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Školy a školská zařízení – školní rok 2017/2018*. tab. 92

jako jsou pro příklad domy dětí a mládeže.⁵¹ Nicméně existuje podobně jako v Korejské republice řada „přípravek“ na přijímací zkoušky na víceletá nebo čtyřletá gymnázia, což by se dalo brát jako takové české *hagwony*.

1.3 Vyšší sekundární vzdělávání

Žáci se vrací do školních lavic poprvé „nepovinně“, jelikož vyšší sekundární stupeň (ISCED 3), již není součástí povinné školní docházky ani v jedné ze zemí. V obou zemích je pro nástup na úroveň ISCED 3 minimální předpoklad, že žák úspěšně ukončí studium úrovně ISCED 1 a ISCED 2. Žáci od 15 let na této úrovni stráví v České republice obvykle 4 roky. Pokud se nejedná o soukromé školy, tak se neplatí žádné školné, stejně jako ve všech předešlých formách vzdělávání. Poplatky na soukromých středních školách se velmi liší. V roce 2009 se částka pohybovala přibližně v rozpětí od 10 000 do 20 000 Kč za školní rok.⁵²

V Korejské republice je vyšší sekundární vzdělávání pro žáky od 15 let a trvá 3 roky. Platí se školné, ale je snaha ho zrušit, protože i když se vyšší sekundární vzdělávání nepovažuje za povinné, na tyto školy nastupuje téměř sto procent absolventů škol s nižším sekundárním vzděláním.⁵³

1.3.1 Přijímací řízení

Přijetí na žákem vybranou střední školu bývá v ČR nejčastěji podmíněno úspěšným splněním jednotné srovnávací zkoušky z českého jazyka a matematiky, případně i talentové nebo jiné zkoušky, co si ředitel školy určí. Talentové zkoušky bývají takřka povinností na jakékoliv konzervatoři nebo umělecké škole. V prvním kole přijímacího řízení si žák může podat přihlášky maximálně na 2 školy.⁵⁴

V Korejské republice bývá přijetí na střední školu podmíněno výsledkem přijímací zkoušky a studijního záznamu žáka z nižší sekundární školy.⁵⁵

⁵¹ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Zájemové vzdělávání*

⁵² POLOLÁNÍK, Lukáš. *Uvažujete o soukromé škole?*

⁵³ MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. *Education in Korea*. s. 28

⁵⁴ EACEA. *Česká republika*

⁵⁵ MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. *Education System*

1.3.2 Typy škol

Vyšší sekundární vzdělávání (ISCED 3) zprostředkovávají především střední školy, které se dělí na všeobecné a odborné v obou zemích. Střední školy v České republice se střední školy dělí na tři základní typy a to na: gymnázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště. Převažují odborné obory nad gymnázii. Víceleté gymnázia poskytují i nižší sekundární vzdělávání, jak již bylo zmíněno. Další samostatný druh školy jsou konzervatoře, kde se oproti středním školám vzdělává menší část žáků. Typy škol se liší částečně obsahem studia, tak i závěrečnou zkouškou a certifikací, jak bude podrobněji rozepsáno později.⁵⁶

V Korejské republice se typy středních škol dělí dále na všeobecné, speciálně zaměřené střední školy, střední odborné školy a samosprávné (autonomní)⁵⁷ střední školy.⁵⁸ V roce 2008 si Korejská republika osvojila německý model střední odborné školy, tzv. Meisterské střední školy. Tento typ je momentálně provozován na 48 středních školách v Korejské republice. Tyto školy mají mnohem větší volnost v určování si učební osnovy, čímž mohou poté lépe reagovat na potřeby pracovního trhu. To však není jediným specifickým, které Meisterské střední školy obnáší. Dalším je, že všichni studenti dostávají studijní stipendium a nemusí platit školné jako na dalších středních školách.⁵⁹

1.3.3 Cíl studia

Vzdělávání na úrovni ISCED 3 je zaměřené na přípravu pro nástup na instituce poskytující terciární vzdělávání nebo aby poskytlo potřebné dovednosti pro výkon zaměstnání v oboru, ve kterém žák studoval, případně obojí. Na úrovni ISCED 3 se jedná především o hlubší a specializovanější druh vzdělání, než byl na předešlých úrovních.⁶⁰

1.3.4 Hodnocení

Jak už bylo předtím zmiňováno, tak klasifikační stupnice se mění pro vyšší sekundární stupeň pouze v případě Korejské republiky, česká stupnice je neměnná.

⁵⁶ EACEA. *Česká republika*

⁵⁷ Překlad autora, v angličtině „Autonomous High School“

⁵⁸ MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. *Education System*

⁵⁹ MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. *Education in Korea*. s. 58

⁶⁰ UNESCO UIS. *International Standard Classification of Education ISCED 2011*. s. 84

Tabulka 5: Hodnocení v Korejské republice pro úroveň ISCED 3

Známka	1	2	3	4	5	6	7	8	9
% žáků	4 %	7 %	12 %	17 %	20 %	17 %	12 %	7 %	4 %

Zdroj: SCHOLARO PRO. *Grading System in South Korea*

V této stupnici je 1 nejlepší známkou a 9 nejhorší. Procenta žáků, kteří dosáhnou daného hodnocení, jsou uváděna v rámci jedné třídy. Znamky se odvíjí od úspěšnosti ostatních, jelikož pouze předem určené procento žáků může dosáhnout dané známky, i když by byl test napsán bez chyb. Z pohledu českého hodnocení se může jevit tento přístup jako nespravedlivý. V korejských školách se tak vyvíjí velká soutěživost mezi žáky, kteří tráví více času v *hagwonech*, aby zvýšili svou šanci nad svými spolužáky.

1.3.5 Zakončení studia

Pro ukončení vyššího sekundárního vzdělávání žák musí v Korejské republice úspěšně splnit všechny předměty. Z předmětů píše žák v průběhu jednoho pololetí 2 testy s vyšší hodnotou – čtvrtletní test⁶¹ a závěrečný test. Podle výsledků z těchto testů je jednotně hodnocen na vysvědčení z předmětu. Žáci korejských středních škol si nemusí pro řádné ukončení vyššího sekundárního vzdělávání procházet státní závěrečnou zkouškou. Žáci na konci obdrží diplom o ukončení střední školy s razítkem a podpisem ředitele školy. V případě odborných škol obdrží student diplom o ukončení odborné školy nebo výuční list opatřený razítkem a podpisem ředitele instituce. Dále také všichni žáci obdrží svůj školní výpis se známkami.⁶²

V České republice úspěšné zakončení vyššího sekundárního stupně vzdělávání záleží na tom, na jakém typu školy se žák nachází. Vzdělání na středních školách bývá zakončené buď maturitní nebo pouze závěrečnou zkouškou. Maturitní zkouška zakončuje vzdělání na úrovni ISCED 3 nejen v České republice, ale také i v některých dalších členských zemích Evropské unie. Ukončení závěrečnou zkouškou je u středního vzdělání s výučním listem a středního vzdělání bez výučního listu. Program vzdělání s výučním listem trvá dva (nebo častěji) tři roky. Pro vstup na terciární stupeň vzdělávání musí mít žák úspěšně složenou maturitní zkoušku. V případě konzervatoří se studium ukončuje zpravidla absolutoriem⁶³. Po ukončení 4 let v šestiletém programu nebo 8 let v osmiletém

⁶¹ Překlad autora, v angličtině „mid-term exam“.

⁶² IQAS. *International education guide for the assessment of education from South Korea*. s. 16–17

⁶³ Forma státní zkoušky před zkušební komisí.

programu má žák možnost konat maturitní zkoušku a získá tak střední vzdělání s maturitní zkouškou (ISCED 354). Žák úspěšným splněním absolutoria získá vyšší odborné vzdělání v konzervatoři (ISCED 554) a s tím i titul „DiS.“ (diplomový specialista), což už spadá pod terciární vzdělávání.⁶⁴

1.4 Postsekundární neterciární vzdělávání

Postsekundární neterciární vzdělávání (převážně ISCED 4) se odehrává po ukončení vyššího sekundárního vzdělávání a před zahájením terciárního vzdělávání, nejedná se o povinný krok k nástupu na instituce poskytující terciární vzdělávání, pokud uchazeči splňují podmínky pro přijetí. Žáci již dovršili 18 let.

V České republice se pro žáky, kteří chtějí získat další kvalifikaci, nabízí tři typy studia, a to nástavbové studium a zkrácené studium pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou nebo výučním listem. V prvním kole přijímacího řízení pro nástavbové studium si mohou zájemci podat maximálně dvě přihlášky a musí absolvovat jednotnou zkoušku z českého jazyka a matematiky nebo jinou formu zkoušky, jakou si ředitel školy určí. Pro zkrácené studium se jednotná zkouška nekoná. Nástavbové studium trvá 3 roky formou denního studia pro získání středního vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání, jehož návaznost se stanovuje nařízením vlády.⁶⁵

Dalším příkladem vzdělání na úrovni ISCED 4 může být pomaturitní studium na jazykových školách, které akredituje MŠMT. Jedná se o roční jazykové programy na soukromých institucích⁶⁶, při jejichž studiu si zúčastněný ponechává status studenta. Ke konci je studentům nabídnuta možnost složit státní nebo mezinárodně uznávanou zkoušku z jazyka, ve kterém program absolvovali. Ještě stojí za zmínku nulté ročníky na vysokých školách v rámci programů celoživotního vzdělávání, které se také nacházejí na úrovni ISCED 4. Nulté ročníky jsou určeny pro uchazeče o studium, kteří uspěli u přijímacího řízení, ale nebyli i tak kvůli kapacitním možnostem přijati. Účastníci tohoto programu nemají status studenta, i když studují předměty pro první ročníky na vysoké škole. Avšak může jim být prominuta přijímací zkouška a můžou nastoupit do řádného studia, kde také

⁶⁴ EACEA. *Česká republika*

⁶⁵ EACEA. *Česká republika*

⁶⁶ Platí se tedy za studium.

nabydou status studenta, pokud splní své studijní povinnosti a projdou přijímacím řízením pro postup do dalšího ročníku.⁶⁷

V Korejské republice se tento typ vzdělávání moc nevyužívá, ale i tak si mohou zájemci doplnit své vzdělání v programu celoživotního vzdělávání, které zahrnuje všechny formy vzdělání. Dělí se na „para-školy“⁶⁸, pracovní a technické vzdělání, a obecné nebo liberální vzdělání. Para-školy Korejské ministerstvo školství nezařazuje do hlavního školního systému, jelikož tyto školy nevyžadují denní formu studia. Pro postsekundární neterciární vzdělání si zde zájemce může vybrat například akreditované programy pro sebevzdělávání, noční formu studia střední školy nebo „otevřené“ střední školy⁶⁹, což vše spadá pod kategorii para-škol.⁷⁰

1.5 Terciární vzdělávání

1.5.1 Historie

Záznamy o první univerzitě na korejském území uvádějí, že univerzita Tchähak⁷¹ byla založena roku 372 př.n.l. v království Kogurjō. Jednalo se tehdy o první případ formálního vzdělávání v Koreji. Studium bylo vyhrazeno pro urozené, kteří se na univerzitě učili například bojovému umění nebo studiu písma.⁷² První školy západního typu vznikaly až na konci 19. století⁷³, do té doby bylo vzdělávání ovlivněno Čínou a konfucianismem a zaměřovalo se hlavně na studium čínské literatury a filozofie. Díky starému rčení „nikdy nešlap na stín svého učitele,“ vtisknutého do tradiční korejské společnosti se učitelé dodnes mohou těšit velkému respektu svých žáků v Korejské republice.⁷⁴

První univerzita na českém území byla založena českým králem a římským císařem Karlem IV. roku 1348 v Praze. Mezi hlavní důvody vzniku se uvádí v zakládající listině:

⁶⁷ EACEA. *Česká republika*

⁶⁸ Překlad autora, v češtině není přesný překlad. V originále „para-school“. Školy bez denní formy docházky, které nejsou součástí hlavního školního systému (od toho předpona „para“ znamenající „mimo“).

⁶⁹ Překlad autora, v češtině není přesný překlad. V originále „open high schools“. Podstata těchto škol spočívá převážně v distanční výuce, v současnosti hlavně online formou.

⁷⁰ MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. *Education System*

⁷¹ V korejském originále „태학“.

⁷² MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. *Education System*

⁷³ Jako příklad může být uvedena škola 경신학교 (*Göngsinhakkjo*), ze které se poté stala současná Yonsei University.

⁷⁴ IQAS. *International education guide for the assessment of education from South Korea*. s. 6

„..., aby naši věrní obyvatelé království, kteří bez ustání lační po plodech vědění, se nemuseli v cizích zemích doprošovat almužny...“⁷⁵. Univerzita Karlova měla tehdy pouze čtyři fakulty, studenti tak měli možnost jen studia svobodných umění, práva, medicíny nebo teologie.⁷⁶

1.5.2 Organizace studia

Terciární vzdělávání se nachází na úrovni ISCED 5, 6, 7 a 8. Základní podmínkou pro možnost terciárního vzdělávání je ukončení sekundárního vzdělávání a pro české zájemce o studium platí ještě podmínka, že sekundární vzdělávání musí být zakončeno maturitní zkouškou.

Český akademický rok trvá 12 měsíců a dělí se na dvě období nebo dva semestry. Jeden semestr v sobě obsahuje výukové (obvykle trvající kolem 12–14 týdnů) a zkouškové období. Začátek prvního semestru na vysoké škole určí rektor instituce, obvykle v září nebo říjnu⁷⁷. Zimní semestr na vysokých odborných školách začíná 1. září.⁷⁸

Korejský akademický rok se také dělí na dva semestry a má minimálně 36 týdnů. Výukové období trvá obvykle kolem 16 týdnů za semestr. První semestr začíná v březnu a trvá do srpna, včetně letního volna. Druhý semestr je od září do února, včetně zimního volna.⁷⁹

1.5.3 Přijímací řízení

Při podávání přihlášek na české vysoké školy či vyšší odborné školy již zájemce o studium není omezen maximálním počtem podaných přihlášek, jak je podmínkou u vyššího sekundárního vzdělávání. Za podání přihlášky však platí poplatek, který si určí škola. O stylu přijímacího řízení a požadavcích je obvykle uchazeč informován na webových stránkách školy, na kterou má zájem se hlásit. Počet kol přijímacího řízení si určuje obvykle instituce sama pro jednotlivé obory. Často se vyskytuje, hlavně u humanitních oborů, písemná přijímací zkouška, která ověřuje všeobecné studijní předpoklady uchazeče. Přijímací řízení může mít i formu ústního pohovoru, talentové

⁷⁵ UNIVERZITA KARLOVA. *Zakládací listina*

⁷⁶ UNIVERZITA KARLOVA. *Historie UK*

⁷⁷ Začátek se liší i fakulta od fakulty.

⁷⁸ EACEA. *Česká republika*

⁷⁹ IQAS. *International education guide for the assessment of education from South Korea*. s. 21

zkoušky nebo u přijímacího řízení bývá zohledněn i průměrný prospěch z předešlého studia.⁸⁰

Některé vysoké školy uznávají i výsledky z národní srovnávací zkoušky pořádané společností SCIO, která se pořádá šestkrát ročně. SCIO nabízí placené srovnávací zkoušky z obecných studijních předpokladů, odborných předmětů⁸¹ či třeba matematiky. Na tyto zkoušky se může přihlásit uchazeč o studiu i víckrát a počítá se mu vždy nejlepší výsledek.⁸²

Přijímací řízení na vysoké školy v Korejské republice se zpravidla skládá ze dvou částí. První část tvoří předložení studijních výsledků z korejského jazyka, matematiky a cizího jazyka (angličtiny). Výsledky mají u přijímacího řízení váhu alespoň 40 %. Další částí jsou národní testy ze studijních předpokladů pro vysoké školy. Tyto testy byly vyhotoveny podle amerického vzoru SAT (Scholastic Aptitude Test), které se také používají při přijímání žáků na vysoké školy. Korejská verze SAT, známé v anglickém překladu jako CSAT (College Scholastic Ability Test⁸³), má u přijímacího řízení hodnotu až 60 %.⁸⁴ Vysoké školy si také mohou stanovit další podmínky pro přijetí, jako je pro příklad nutnost splnění jejich vlastního přijímacího testu, splnění talentové zkoušky nebo osobní pohovor. Dále jsou v přijímacím procesu uchazeče zohledněny i jeho dobrovolnické aktivity, účasti v studentských soutěžích, ceny ze soutěží a jiné.⁸⁵

CSAT jsou proslulé i mezinárodně kvůli své náročnosti. Probíhá plošně po celé zemi ve stejný čas a její podmínky jsou přísně stanoveny a regulovány. Zkouška započíná v 8:40 a trvá přibližně do 17:30. CSAT má hlavní a vedlejší část a v průběhu testování jsou kratší přestávky mezi jednotlivými testy. V hlavní části se testuje korejský jazyk, matematika a angličtina. Vedlejší část testu jsou okruhy společenských věd, přírodních věd či odborné předměty, ze kterých si žák zvolí jeden okruh pro testování. Vedlejší část je zakončena testem z dalšího cizího jazyka. Žáci si mohou zvolit jazyky jako čínština, japonština, francouzština, španělština nebo ruština.⁸⁶ Na nejžádanější univerzity

⁸⁰ EACEA. *Česká republika*

⁸¹ Biologie, chemie, základy společenských věd a jiné.

⁸² SCIO. *Národní srovnávací zkoušky*

⁸³ V korejském originále se tyto zkoušky nazývají „대학수학능력시험“ (*dähak suhak nünggrök sihöm*).

⁸⁴ IQAS. *International education guide for the assessment of education from South Korea*. s. 24–25

⁸⁵ MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. *Education system*

⁸⁶ HANGUK KJOJUK KWADŽÖNG PCHÖNGKAWON. *Dähak suhak nünggrök sihöm*

přezdívané SKY⁸⁷ (akronym anglického názvu tří nejprestižnějších univerzit v Korejské republice – Seoul National University, Korea University, Yonsei University⁸⁸) se dostanou pouze 2 % z hlásících se uchazečů. Konkurence je natolik vysoká, že někteří žáci jsou ochotni opakovat CSAT i vícekrát, jen aby se dostali na jednu ze svých vysněných univerzit. Celá Korejská republika chápe důležitost těchto testů natolik, že dokonce v den pořádání CSAT je pozastavena letecká doprava nebo konstrukční práce, jen aby testující nebyli rušeni.⁸⁹

1.5.4 Typy škol

Vysoké školy v České republice organizují vysokoškolské studium, které může probíhat prezenčně, distančně nebo kombinovanou formou. Vysoké školy jsou státní, veřejné nebo soukromé a dále se dělí na univerzitní či neuniverzitní. Na vyšších odborných školách je poskytováno zase vyšší odborné vzdělání, které může probíhat denní, večerní, dálkovou, distanční nebo kombinovanou formou. Na rozdíl od vysokých škol vyšší odborné školy mohou být i církevní.⁹⁰

System korejských vysokých škol se liší od toho českého převážně kvůli vlivu amerického vzdělávacího systému na korejský a dělením na pregraduální⁹¹ a postgraduální studium. Vysokoškolské vzdělání se dá dosáhnout na státních, veřejných nebo soukromých institucích. Univerzitní a neuniverzitní vysoké školy se obvykle soustřeďují hlavně na poskytování pregraduálního vzdělání ve formě bakalářských programů. Některé vysoké školy mohou být se zaměřením, jako jsou například industriální univerzity či univerzity určené pro výuku budoucích pedagogů. Také existují soukromé „cyber“ univerzity, které poskytují vzdělání výhradně online (distanční) formou. Existuje více forem institucí terciálního vzdělávání. Existují i školy provozované v rámci celoživotního vzdělávání, jako je vnitropodniková univerzita, která se soustřeďí na již pracující lidi.⁹² Postgraduální studium poskytují univerzity, které přijímají pouze

⁸⁷ Jsou známé svou prestižností a celkově se umísťují na předních příčkách v národním hodnocení univerzit. V korejské společnosti studium na jedné z těchto škol může otevřít mnoho dveří i pracovních příležitostí a je širokou veřejností vnímáno jako jistota dobrého zaměstnání v budoucnu. (SHARIF, Hossein. *Suneung: The day silence falls over South Korea*).

⁸⁸ Pro zachování kontinuity se v této práci i nadále uvádí anglické verze názvů těchto škol bez českého překladu.

⁸⁹ SHARIF, Hossein. *Suneung: The day silence falls over South Korea*

⁹⁰ EACEA. *Česká republika*

⁹¹ Překlad autora, v originále „undergraduate“. V této práci chápáno pouze jako vzdělání na úrovni prvního cyklu (bakalářského studia).

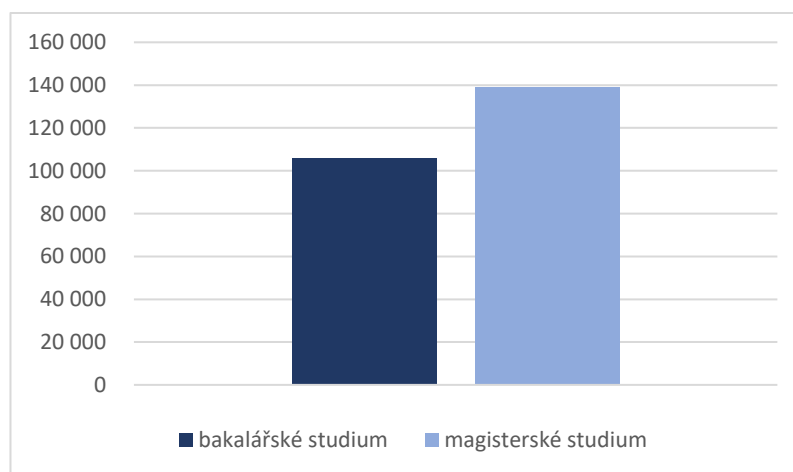
⁹² MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. *Education System*

absolventy vysokých škol s bakalářskými tituly. Mezi postgraduální studium patří magisterské a doktorské studijní programy. Korejské vysoké odborné školy se stejně jako ty české soustředí na propojení teorie a praxe při studiu a absolvent získá pouze titul diplomovaného specialisty, nikoliv bakalářský titul.⁹³

Vysokoškolský student v České republice má studium zdarma, pokud se nejedná o studium v cizím jazyce, na soukromé škole nebo nepřekročil standardní dobu studia navýšenou o rok.⁹⁴ V případě vyšších odborných škol je situace lehce odlišná, jelikož student za své studium platí. Za akademický školní rok student vyšší odborné školy ze zákona nemůže zaplatit více než 3 000 Kč.⁹⁵

Za studium student v Korejské republice platí pravidelné školné za semestr. Cena se může lišit škola od školy, avšak i tak je obvykle školné poměrně vysoké⁹⁶. Proto se také zavedlo státní stipendium, které by mělo terciární vzdělávání zpřístupnit většímu spektru lidí. Od roku 2014 nové státní stipendium cílí na rodiny s více než 3 dětmi se záměrem o snížení finanční zátěže za studium.⁹⁷

Graf 1: Příklad průměrných ročních nákladů za studium v Korejské republice pro rok 2017/2018 v Kč

Zdroj: OECD. *Education at a Glance 2020*, s. 323

⁹³ IQAS. *International education guide for the assessment of education from South Korea*. s. 21–23

⁹⁴ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), §58

⁹⁵ Vyhláška č. 2/2006 Sb., kterou se pro školy a školská zařízení zřizované Ministerstvem vnitra provádějí některá ustanovení školského zákona

⁹⁶ Roční školné v prvním ročníku bakalářského programu na Yonsei University na ekonomické fakultě činí v přepočtu přibližně 81 000 Kč. (YONSEI UNIVERSITY. *2019 Undergraduate Tuition and Fee Schedule*)

⁹⁷ MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. *Education System*

1.5.5 Studijní programy

Struktura českého vysokoškolského vzdělávání je hierarchická a skládá se ze tří stupňů, také známých jako programy prvního cyklu (bakalářské programy), druhého cyklu (magisterské programy) a třetího cyklu (doktorské programy).

Bakalářský studijní program (ISCED 6) je obvykle v délce 3 až 4 let. Absolvent získá titul „Bc.“ (bakalář) nebo „BcA.“ (bakalář umění).

Magisterský studijní program (ISCED 7) formou navazujícího magisterského studia (ISCED 747) má délku 1 až 3 roky. Pro magisterský program, který nenavazuje na bakalářské studium (ISCED 746), je délka studia 4 až 6 let. Mezi nejčastější tituly, které dostane absolvent tohoto programu, patří titul „Mgr.“ (magistr) nebo „Ing.“ (inženýr). Dále také může dostat titul „MgA“ (magistr umění) nebo „Ing. arch.“ (inženýr architekt). Ještě je možné po složení státní rigorózní zkoušky⁹⁸ dostat akademický titul doktor⁹⁹ pro příslušnou oblast jako například „JUDr.“ (doktor práv) nebo „RNDr.“ (doktor přírodních věd), tato kvalifikace spadá pod ISCED 740.

Doktorský studijní program (ISCED 8) standardně trvá 3 až 4 roky. Absolvent získá titul „Ph.D.“ (doktor). Doktorské studijní programy nemůže poskytovat neuniverzitní vysoká škola. Pro přijetí je nutnost absolvování magisterského studijního programu.¹⁰⁰

Vyšší odborné vzdělání (ISCED 655) má standardní dobu trvání 3 roky. Po ukončení studia získá absolvent titul „DiS.“ (diplomový specialista).¹⁰¹ Stejný titul dostane i absolvent vyššího odborného vzdělání v konzervatoři (ISCED 554), jak již bylo zmíněno u vyššího sekundárního vzdělávání.

V Korejské republice také funguje hierarchický třístupňový systém studijních programů, které jsou děleny na pregraduální a postgraduální studium.

⁹⁸ Forma státní zkoušky. Je povinná pro řádné zakončení některých lékařských oborů (zubní lékařství, všeobecné lékařství...) a dobrovolná (dodatečná) například pro právnické obory.

⁹⁹ Taktéž známé jako tzv. malý doktorát.

¹⁰⁰ EACEA. *Česká republika*

¹⁰¹ EACEA. *Česká republika*

Pregraduální vzdělání formou bakalářského studijního programu (ISCED 6) má délku 4 až 6 let. Po ukončení absolvent získá titul bakaláře (*haksa*¹⁰²). Ve specializovaných bakalářských studijních programech, jako je medicína či zubní lékařství, je standardní délka studia minimálně 6 let.

Magisterský studijní program (ISCED 7) patří do postgraduálního typu studia a standardně trvá 2 roky. Pro nástup je předpokladem splnění bakalářské vzdělání. Absolvent obdrží titul magistra (*söksa*) po úplném dokončení studia.

Doktorský studijní program (ISCED 8) také spadá do postgraduálního studia. Obvyklá minimální délka studia je 3 roky. Předpoklad pro nástup na doktorský studijní program je již ukončené magisterské vzdělání. Absolvent po ukončení získá titul doktor (*paksa*).¹⁰³

Vyšší odborné školy a některé technicky zaměřené vysoké školy nabízí studijní programy trvající 2 až 3 roky, po jejichž ukončení získá absolvent certifikovaný diplom o absolvování školy nebo titul diplomovaného specialisty. Tato kvalifikace se nachází na úrovni ISCED 5. V některých studijních oborech mají absolventi se zájmem o další vzdělání možnost si dodělat ve dvouročním programu bakalářský titul.¹⁰⁴

1.5.6 Cíl studia

Obecným cílem terciárního vzdělávání je poskytnout pokročilé vzdělání a dostatečné znalosti pro práci v oboru nebo přípravu na akademickou dráhu a výzkumnou práci. Cíle obvykle závisí na stupni a druhu školy terciárního vzdělání. Vyšší odborné školy mají jak obecné, tak profesní zaměření a kladou větší důraz na praxi. Vysoké školy zase spojují svou obecnou část s výzkumnou, vědeckou či jinou tvůrčí činností.¹⁰⁵

¹⁰² V korejském originále „학사“ (*haksa*), dále následuje „석사“ (*söksa*) a „박사“ (*paksa*).

¹⁰³ IQAS. *International education guide for the assessment of education from South Korea*. s. 27–34

¹⁰⁴ IQAS. *International education guide for the assessment of education from South Korea*. s. 40

¹⁰⁵ UNESCO UIS. *International Standard Classification of Education ISCED 2011*. s. 46

1.5.7 Hodnocení

Zpravidla zakončení předmětů probíhá během zkouškového období, které je uvedeno v harmonogramu akademického roku na dané škole.

Tabulka 6: Příklad hodnocení zkoušky v České republice na vysoké škole

A	Vynikající
B	Výborné
C	Velmi dobré
D	Dobré
E	Dostačující
F	Nedostačující

Zdroj: Vnitřní předpis UP č. A-10/2011-ÚZ05

Studenti na vysokých školách mohou být z předmětů hodnoceni jako splnil/nepsplnil, započteno/nezapočteno nebo také na stupnici od A do F, kdy je A nejlepší známkou a F nejhorší. Hodnocení může být na některých vysokých školách také nahrazeno číselnou stupnicí, kdy 1 je nejlepší a 5 nejhorší známkou. Typ hodnocení záleží na způsobu zakončení předmětu.¹⁰⁶

Tabulka 7: Hodnocení zkoušky nebo klasifikovaného zápočtu na vyšší odborné škole v České republice

1	Výborně
2	Velmi dobře
3	Dobře
4	Nevyhověl/a

Zdroj: Vyhláška MŠMT č.10/2005 Sb, o vyšším odborném vzdělávání, § 5

Na vyšších odborných školách je student hodnocen podobně jako na vysokých školách, jen je namísto pětistupňového hodnocení využíváno čtyřstupňové u vybraného typu zakončení předmětů.

¹⁰⁶ Vnitřní předpis UP č. A-10/2011-ÚZ05

Tabulka 8: Příklad hodnocení v Korejské republice na vysokých školách

A+	100	B+	89	C+	79	D+	69	F	0
A0	96	B0	86	C0	76	D0	66		
A-	93	B-	83	C-	73	D-	63		

Zdroj: GLOBAL MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION, SEOUL NATIONAL UNIVERSITY. *Academic Calendar*

I pro korejské školy platí, že zakončení předmětů nastává splněním náležitých zkoušek, jejichž termín bývá předem uveden v harmonogramu akademického roku. Termíny zkouškového období se stejně jako v České republice liší škola od školy. Například Seoul National University pro magisterský obor veřejné správy závěrečné zkoušky provozuje ve svém posledním (15. týdnu) semestru.¹⁰⁷

1.5.8 Zakončení studia

V českých bakalářských a magisterských studijních programech dochází k řádnému ukončení studia vykonáním státní závěrečné zkoušky. Součástí této zkoušky je i obhajoba závěrečné diplomové práce. Studenti doktorského programu své studium zakončí složením státní doktorské zkoušky a obhajobou disertační práce. Terciární vzdělávání pro bakalářské a magisterské programy v České republice se řídí podle evropského kreditního systému – ECTS. Aby mohl být student ke státní závěrečné zkoušce či státní doktorské zkoušce připuštěn, musí splnit minimální celkový počet kreditů získaný během celého studia. Pro bakalářské a magisterské programy připadá 60 ECTS kreditů na jeden akademický rok. Kredity jsou udělovány při splnění předmětu, jejichž množství se liší předmět od předmětu. Obory na vyšší odborné škole se řádně ukončují splněním absolutoria, jehož součástí bývá i zkouška z odborných předmětů, cizího jazyka a obhajoby absolventské práce.¹⁰⁸

I pro řádné ukončení studia v Korejské republice je potřeba splnit minimální počet kreditů, také udělovaných za splnění předmětu a napsání závěrečné práce. Pro ukončení pregraduálního čtyřletého studia je zapotřebí splnit minimální množství kreditů, jehož počet odpovídá 130 až 140 kreditům po část celého studia. U šestiletých oborů, jako je farmacie či lékařství, může minimální požadovaný počet kreditů pro absolvování studia

¹⁰⁷ GLOBAL MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION, SEOUL NATIONAL UNIVERSITY. *Academic Calendar*

¹⁰⁸ EACEA. *Česká republika*

přesáhnout množství 140 kreditů. Absolventi šestiletých programů musí složit komplexní zkoušku znalostí a národní licenční zkoušku před nástupem na povinnou stáž.¹⁰⁹

Magisterské programy v Korejské republice se zakončují řádným splněním počtu 24 kreditů (profesní obory musí splnit 30 nebo více kreditů) za celé studium, napsáním a obhajobou závěrečné práce a GPA¹¹⁰ studenta musí být za studium 3.0 nebo lepší (což odpovídá hodnocení B0 a lepší). Pro ukončení doktorského programu student musí projít komplexní zkouškou znalostí, složit zkoušku ve dvou cizích jazycích a úspěšně obhájit svou disertační práci.¹¹¹

1.6 Další vzdělávání a odborná příprava

Další vzdělávání a odborná příprava, ačkoliv již není součástí vzdělávací soustavy, je i tak využívána lidmi produktivního až post-produktivního věku. Zájemci o další vzdělávání se mohou nadále sebevzdělávat a rozšiřovat své znalosti, doplnit si vzdělání, či se již ocitli v obtížné pozici na pracovním trhu se svým dosavadním vzděláním a kvalifikací a nemohou najít uplatnění, tak se chtějí adaptovat na požadavky trhu a najít tak lepší uplatnění.

1.6.1 Typy dalšího vzdělávání

V České republice mohou pod pojem dalšího vzdělávání a odborné přípravy spadat například rekvalifikační kurzy, programy celoživotního vzdělávání na vysokých školách, podnikové/firemní kurzy a jiné.¹¹²

V Korejské republice bývají například pro další vzdělávání využívány programy pro celoživotní vzdělávání, další vnitropodnikové vzdělávání, kurzy vzdělávacích center, programy středisek odborného vzdělávání, systém kreditových bank a jiné.¹¹³

Systém kreditových bank umožňuje studentovi dosáhnout dostatku kreditů potřebných k obdržení bakalářského titulu či titulu diplomovaného specialisty formou uznání kreditů z různých zdrojů, které nemusí nutně souviset s hlavním studovaným

¹⁰⁹ IQAS. *International education guide for the assessment of education from South Korea*. s. 28

¹¹⁰ Zkratka z angličtiny „grade point average“. GPA vyjadřuje průměr ze známek a je hojně využíván převážně v americkém školství.

¹¹¹ IQAS. *International education guide for the assessment of education from South Korea*. s. 34

¹¹² EACEA. *Česká republika*

¹¹³ MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. *Education system*

oborem. Kredity mohou být získány například: obdržením vybraných národně uznávaných certifikátů, splněním neformálně vyučovaných programů akreditovaných v rámci systému kreditových bank a vzdělávacích institucí. V České republice by se to dalo okrajově přirovnat ke kreditům z předmětů typu C, které lze obdržet například i za mezinárodně uznávané jazykové certifikáty, a pomáhají studentovi přiblížit se k hranici minima kreditů potřebných k připuštění ke státní závěrečné zkoušce.¹¹⁴

1.6.2 Univerzity třetího věku a univerzity pro seniory

Mezi významné programy pro vzdělávání starších věkových skupin patří univerzity třetího věku (U3V) v České republice a univerzity pro seniory (SU) v Korejské republice. Cílovou demografickou skupinou U3V jsou senioři (od toho název „třetí věk“), ale přihlášení do programu není nikterak věkově omezeno. Program univerzit třetího věku se soustředí nejen na rozšíření znalostí, ale také na seberozvoj jedince. Ačkoliv je program převážně provozován veřejnými vysokými školami, absolventi obdrží pouze osvědčení o absolvování určitého kurzu, nikoliv akademický titul¹¹⁵.¹¹⁶ Program SU se zakládá na třech hlavních cílech: zvýšení sociálního statutu starších občanů, udržení blahobytu seniorů a podpoření tvorby sociálních vztahů mezi seniory. SU také neudílejí akademické tituly po dokončení a nejsou založeny na kreditovém systému. Hlavní rozdíl mezi U3V a SU spočívá v tom, že U3V je specificky zaměřené pro vzdělávání, mezitím co SU spadá pod Sdružení korejských seniorů usilující o rozvoj práv seniorů. Stejně tak Sdružení korejských seniorů naplňuje své cíle pro SU prostřednictvím nejen vzdělávacích programů, ale také za pomoci vytváření středisek práce, poskytování seniorům zařízení pro volný čas, výzkumů pro rozvoj blaha seniorů a dalších aktivit spojených s podporou zájmů seniorů.¹¹⁷

¹¹⁴ IQAS. *International education guide for the assessment of education from South Korea*. s. 29

¹¹⁵ CENTRUM CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ UNIVERZITA KARLOVA. *Univerzita třetího věku*

¹¹⁶ EACEA. *Česká republika*

¹¹⁷ JUN, Soo-Kyoung a Karen EVANS. *Learning Organisations for Older People: Comparing Models of Learning in the University of Third age (UV3) in the UK and the Senior University (SU) in Korea*. s. 6–7

2 Vzdělání v číslech

2.1 PISA

PISA (Programme for International Student Assessment) je mezinárodní průzkum prováděný OECD. Soustředí se na srovnání kvality, efektivity a rovnosti ve vzdělávání patnáctiletých žáků napříč zúčastněnými zeměmi v průzkumu. Na průzkumu se podílí nejen členské země OECD, ale také země jako je Čína¹¹⁸, Rusko, Ukrajina, Peru, Singapur, Thajsko a další, které jsou partnerskými zeměmi v rámci pořádání průzkumu. Patnáctiletí žáci, kteří jsou stále součástí formálního vzdělávání, jsou testováni ze znalostí ve 3 okruzích: čtení, matematika a přírodověda. Průzkum se pořádá každé 3 roky a specializuje se převážně na jeden ze 3 okruhů.¹¹⁹

První testování proběhlo roku 2000. Průzkum PISA z roku 2018 je nyní nejaktuálnějším dostupným a zaměřoval se na znalosti ze čtení¹²⁰. Roku 2018 bylo testováno přibližně 600 000 žáků z 79 zemí. Celkové testování probíhá 2 hodiny a ve většině zemí je provozováno elektronickou formou skrze počítače. V České republice bylo roku 2018 testováno 7 019 žáků z 330 škol a reprezentovali tak 87 808 patnáctiletých žáků v zemi.¹²¹ V Korejské republice bylo testovaných 6 650 žáků z 188 škol, kteří reprezentovali tak 455 544 patnáctiletých žáků v zemi.¹²²

2.1.1 Výsledky PISA 2018

Na první příčce mezi všemi testovanými se umístila Čínská lidová republika za všechny 3 okruhy. Korejská republika se umístila na 7. místě v matematické oblasti, 8. místě v přírodovědné oblasti a na 9. místě v oblasti čtení. Česká republika skončila na 22. místě v matematické i přírodovědné oblasti a na 26. místě ve čtení.

¹¹⁸ Testování proběhlo jen na místech: Peking, Šanghaj, Ťiang-su a Če-ťiang. Nikoliv celoplošně jako u ostatních zemí. (PISA 2018)

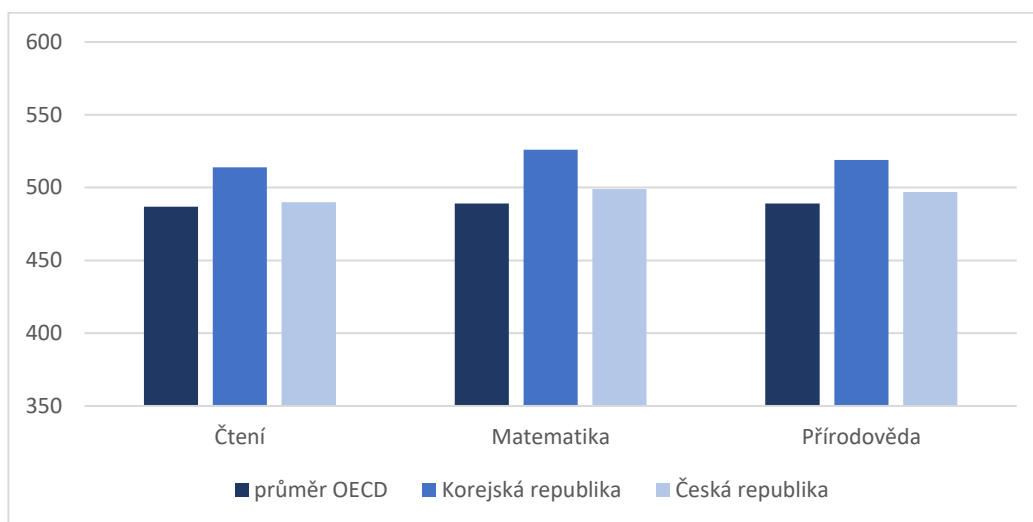
¹¹⁹ SCHLEICHER, Andreas. *PISA 2018: Insights and interpretations*. s. 3–4

¹²⁰ Čtenářská gramotnost a práce s textem.

¹²¹ OECD. *PISA 2018 country-specific overviews: Czech Republic*. s. 9

¹²² OECD. *PISA 2018 country-specific overviews: Korea*. s. 9

Graf 2: Výsledky PISA 2018

Zdroj: OECD. *PISA 2018 Results (Volume I)*, s. 56–62

V grafu je uvedeno průměrné skóre v jednotlivých oblastí z dané země. Výsledky se rozdělují do 6 úrovní. Obě země spadají na úroveň 3 ve čtení, matematice i přírodovědě. Nejlépe se umísťovaly země se svým průměrným skóre na úroveň 4, žádná z testovaných zemí se neumístila na úroveň 5 či 6. Výsledky ČR se nijak výrazně nelišily od průměru ve čtení, ve zbylých dvou oblastech si jen s malým rozdílem vedla lépe než průměr OECD na rozdíl od Korejské republiky, která si ve všech oblastech vedla nadprůměrně.

Tabulka 9: Hodnocení PISA 2018

PISA 2018	Počet bodů		
	Čtení	Matematika	Přírodověda
Úroveň ¹²³			
6	698 a více	699 a více	708 a více
5	625–697	607–669	633–707
4	553–624	544–606	558–633
3	480–552	482–543	484–557
2	407–479	420–481	409–483
1	406–189	357–419	335–260
pod úroveň 1	188 a méně	356 a méně	259 a méně

Zdroj: SCHLEICHER, Andreas. *PISA 2018: Insights and interpretations*. s. 6–8

¹²³ Úroveň, která je nižší než 1 pak přibližně vyjadřuje velmi nízkou znalost daného okruhu. Úroveň 1 a 2 přibližně označuje nízkou znalost okruhu. Úroveň 3 a 4 střední znalost a úrovně 5 a 6 velmi vysokou znalost daného okruhu.

2.1.2 PISA – Česká republika a Korejská republika

Tabulka 10: Nejlepší umístění České republiky a Korejské republiky v PISA

PISA 2000–2018	Čtení		Matematika		Přírodověda	
	Místo	Rok	Místo	Rok	Místo	Rok
Česká republika	20.	2000	12.	2003	14.	2006
Korejská republika	1.	2006 a 2009	3.	2003 a 2009	5.	2009

Zdroj: OECD. *PISA 2018 Results (Volume I)*. s. 275–344

Z tabulky se dá velmi snadno vyčíst, že se Česká republika v testování PISA nikdy nedostala mezi přední desítku zemí. Korejská republika se zase naopak hned několikrát umístila na 1. místě a celkově si vedla velmi dobře v hodnocení.

2.1.3 PISA – Korejská republika

Korejská republika si od prvního testování vždy vedla nadprůměrně, v posledních letech (ačkoliv jsou výsledky stále nadprůměrné) si však oproti letům předešlým pohoršila. Nejlepších výsledků za čtení dosáhla v roce 2006 s 556 body. Za poslední testování v roce 2018 v této oblasti obdržela 514 bodů a v roce 2015 obdržela 517 bodů. Ze znalostí matematiky nejlépe dopadlo testování v roce 2012 s 554 body. Roku 2015 si však výrazně pohoršila s 524 body, což bylo také nejnižší skóre, v této oblasti za historii PISA testování této země. Roku 2018 s 526 body nedošlo k výraznému zlepšení. Nejvyššího skóre z přírodních věd dosáhla Korejská republika dvakrát po sobě v rocích 2009 a 2012. Nejhorších výsledků dosáhla v testování roku 2015 s 516 body a roku 2018 dosáhla pouze minimálního zlepšení s 519 body. Jejich průměrné skóre ve všech oblastech se v průběhů let zhoršuje.¹²⁴

2.1.4 PISA – Česká republika

Česká republika si v oblasti čtení vždy vedla lehce podprůměrně, avšak postupem času od roku 2009 docházelo k mírnému zlepšení ve výsledcích. Nejnižších bodů dosáhla roku 2009 (478 bodů) a nejvyšších roku 2012 (493 bodů). Výsledky v matematické oblasti dopadly nejlépe v roce 2003 s 516 body. V průběhu testování se roku 2009 dostala země do lehkého podprůměru s 493 body z matematiky. Nejnižšího výsledku dosáhla

¹²⁴ OECD. *PISA 2018 country-specific overviews: Korea*. s. 1–3

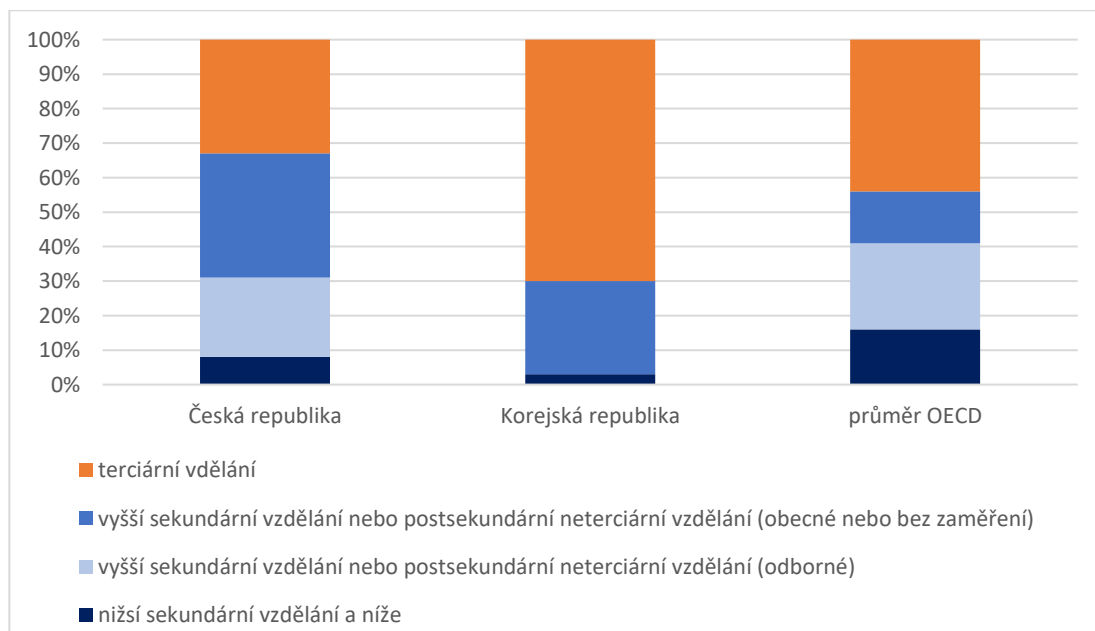
roku 2015 s 492 body, ačkoliv neklesla pod průměr OECD. Pro rok 2012 a 2018 si zase lehce polepšila s 499 body. V oblasti znalostí z přírodovědy si Česká republika nejlépe vedla roku 2006 s 513 body, a naopak nejhůře roku 2015 s 493 body. Ani jednou však v této oblasti neklesla pod průměr.¹²⁵

Testování PISA se zúčastňují 15letí žáci, kteří by v obou zemích měli tedy mít ukončené základní vzdělání nebo se jeho zakončení velmi blížit. Závěrem by se dalo tedy zhodnotit, že Korejská republika v rámci výsledků testů znalostí žáků je na lepší úrovni než v České republice a vypovídá to tak o kvalitě výuky.

2.2 Nejvyšší dosažené vzdělání

Nejvyšší dosažené vzdělání mladších dospělých od 25 do 34 let v rámci terciárního vzdělávání se rozumí dokončení alespoň dvouletého studijního programu na vysoké škole. Data se zaměřují převážně na tuto věkovou skupinu z důvodu nejbližší možné návaznosti na aktuální formu vzdělávacího systému. Průzkum OECD pro rok 2019 sesbíral tyto data:

Graf 3: Nejvyšší dosažené vzdělání věkové skupiny 25–34 let

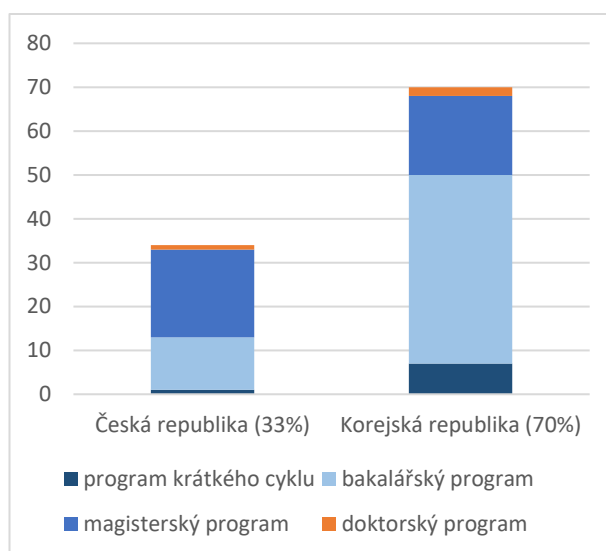

Zdroj: OECD. *Education at a Glance 2020*, s. 38

¹²⁵ OECD. *PISA 2018 country-specific overviews: Czech Republic*. s. 1–3

Z grafu se dá vyčíst, že v České republice více lidí zakončilo své studium po dokončení vzdělání na úrovni ISCED 3 a 4¹²⁶, než po ukončení terciárního vzdělání. Korejská republika vede v počtu lidí se zakončeným terciárním vzděláním o značnou část. V porovnání obou zemí své studium ukončilo po dokončení povinné školní docházky větší procento lidí z České republiky. Ale i tak se Česká republika v tomto aspektu ocitla pod průměrem dalších zemí OECD. Dále podle dat OECD si průměrně země zúčastněné v průzkumu polepšily ve vzdělanosti o poslední dekádu, kdy počet lidí bez vyššího sekundárního vzdělání klesl až o 20 %.¹²⁷

Graf 4: Nejvyšší dosažené vzdělání věkové skupiny 25–34 let v rámci terciárního vzdělávání podle studijních programů

Zdroj: OECD. *Education at a Glance 2020*, s. 46

Množství lidí, kteří dokončili pouze programy krátkého cyklu vzdělávání v České republice je nižší než 1 %. V České republice více lidí zakončuje své studium až po dosažení magisterského vzdělání než v Korejské republice, kde procento lidí s ukončeným studiem po bakalářském studijním programu značně převládá nad množstvím lidí, kteří pokračovali ve studiu dále.

Terciárního vzdělání dosáhlo v Korejské republice ve věkové skupině 25–64 let 50 % lidí, což řadí Korejskou republiku do přední desítky „nejvzdělanějších zemí“. V České

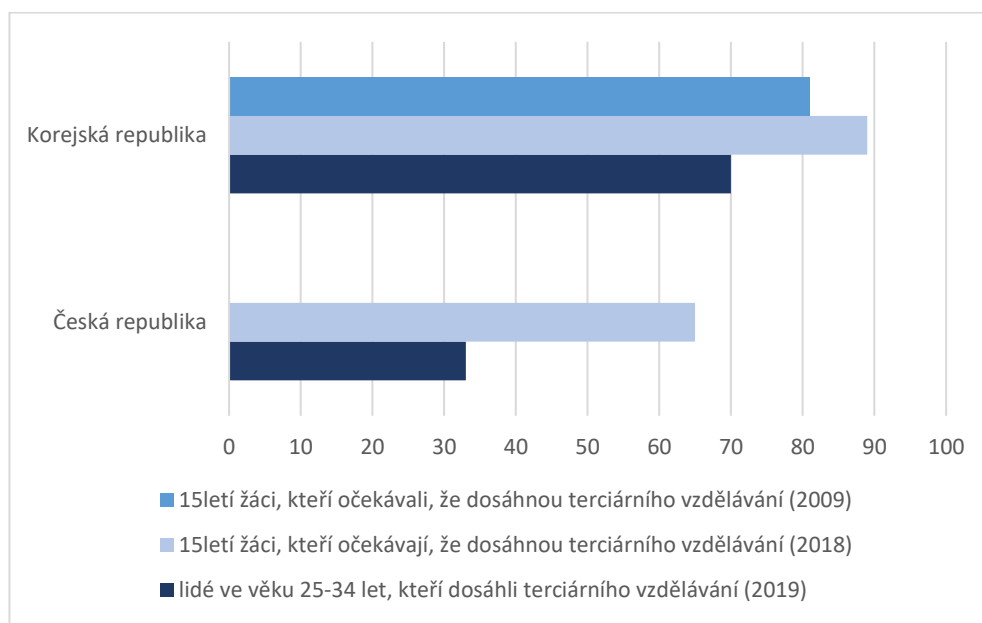
¹²⁶ Vyšší sekundární a postsekundární neterciální vzdělání. Data pro ukončení vzdělávání na úrovni ISCED 3 a 4, v rámci odborného zaměření, nebyla Korejskou republikou pro průzkum poskytnuta.

¹²⁷ OECD. *Education at a Glance 2020*. s. 38–39

republiky procento lidí s terciárním vzděláním činí pouze 24,2 %, což je o polovinu méně.¹²⁸

2.2.1 Aspirace 15letých žáků dosáhnout terciárního vzdělání

Graf 5: Procento 15letých žáků, kteří očekávají, že své studium zakončí až po dosažení terciárního vzdělávání

Zdroj: OECD. *Education at a Glance 2020*, s. 47

V rámci průzkumu PISA 2009 byli žáci z 21 zemí¹²⁹ dotázáni, zdali mají v plánu pokračovat ve svém studiu i na terciární úrovni. Z grafu se dá vyčíst, že očekávání předčila realitu o 11 % po desíti letech v Korejské republice. V průzkumu PISA 2018 byli žáci opět dotázáni na podobnou otázku. V plánu má téměř o 20 % více žáků dosáhnout terciárního vzdělání v Korejské republice, než jsou aktuální počty lidí v zemi se vzděláním na úrovni ISCED 5 až 8. Ačkoliv nejsou údaje o tom, kolik procent českých 15letých žáků mělo v plánu vystudovat vysokou školu (nebo podobně) roku 2009, v průzkumu PISA 2018 to má v úmyslu 65 % žáků, což je téměř o polovinu více než je procento 25–34letých lidí s terciárním vzděláním za rok 2019.

2.2.2 Nezaměstnanost po ukončení studia

Tento indikátor vypovídá částečně o nejvyšším dosaženém studiu a kvalitě vzdělání. Čím je číslo nezaměstnaných nižší se stoupajícím stupněm dosaženého vzdělání, tím lepší

¹²⁸ OECD. *Data: Adult education level*

¹²⁹ Česká republika nebyla jednou z nich.

by měl být systém vzdělávání v návaznosti na schopnost reagovat na požadavky trhu práce¹³⁰.

Tabulka 11: Procento nezaměstnaných lidí podle nejvyššího dosaženého vzdělání ve věkové skupině 25–64 let za rok 2019

Za rok 2019	ISCED 2 a níže	ISCED 3 a 4	ISCED 5 a výše
Česká republika	10,2 %	1,6 %	1 %
Korejská republika	3,9 %	3,5 %	3,2 %
Průměr OECD	9,3 %	5,4 %	3,8 %

Zdroj: OECD. Data: *Unemployment rates by education level*

Ačkoliv počet lidí s terciárním vzděláním (ISCED 5 a výše) je značně vyšší v Korejské republice, procento nezaměstnaných se stoupajícím vzděláním to nikterak značně nesnižuje. V České republice je vzdělanost více rozložena, a i když stoupají šance na zaměstnání s terciárním vzděláním, vyšší sekundární nebo postsekundární neterciární vzdělání (ISCED 3 a 4) se dá považovat za dostačující.

Dle OECD je většinou vyšší sekundární vzdělání základem pro úspěšný vstup na trh práce, což vysvětluje vysoké procento nezaměstnanosti v České republice po nástupu do práce pouze s primárním a nižším sekundárním vzděláním (ISCED 2 a níže). S narůstajícími roky po ukončení studia stoupá i procento zaměstnanosti. Do pěti let po ukončení studia je v zemích OECD zaměstnanost téměř 80 %.¹³¹

2.3 Průměrný počet žáků na učitele a velikost třídy

2.3.1 Počet žáků na učitele

Počet žáků na učitele či velikost třídy do jisté míry ovlivňuje kvalitu vzdělání. Poměr žák-učitel je také indikátorem pro přerozdělování finančních a lidských zdrojů do školství. Menší poměr žák-učitel značí, že je více finančních zdrojů přerozdělováno do vzdělávání, a tudíž se to může projevit na nižších platech učitelů, investování do technologií k výuce anebo možnosti využití asistentů pedagoga.¹³²

¹³⁰ Požadavky trhu práce se mohou měnit i s nárůstem nových technologií, zkušeností a podobně, o čemž tyto čísla nemohou již vypovídat.

¹³¹ OECD. *Education at a Glance 2020*. s. 68–69

¹³² Ibid. s. 371

Tabulka 12: Poměr žák-učitel podle typu za rok 2018¹³³

Typ vzdělávání	Česká republika	Korejská republika
Pre-primární	13	8,5
Primární	19	16,5
Sekundární	11,9	12,7

Zdroj: OECD. *Data: Students per teaching staff*

2.3.2 Velikost třídy na primárním a nižší sekundárním stupni vzdělávání

Třídy s menším počtem žáků jsou obecně považovány za prospěšné, jelikož učitelé mají více prostoru se věnovat individuálním potřebám svých žáků a netrvá jim dlouho času, který má být věnován výuce studijní látky, na sjednání pořádku ve třídě. I když existují i studie, že menší třídy mají přínos na studijní výkon znevýhodněných žáků, celkové důkazy vlivu velikosti třídy na výkon studenta se různí.¹³⁴

Tabulka 13: Velikost třídy podle množství žáků

Typ vzdělávání	Česká republika	Korejská republika
Primární	21	23,1
Nižší sekundární	21,8	26,7

Zdroj: OECD. *Education at a Glance 2020*, s. 374–375

Velikost třídy se měří převážně jen pro primární a nižší sekundární stupeň vzdělávání. Měření velikosti třídy ve vyšším typu vzdělávání bývá obtížné, jelikož se velikost třídy často liší podle předmětu, který žáci navštěvují.¹³⁵

Není nezvyklé, že poměr učitelů na žáka se liší od počtu žáků ve třídě. Příkladem může být Izrael a USA, které mají stejný poměr žák-učitel (15), ale liší se značně ve velikostech třídy (USA – 21, Izrael – 26). Menší počet žáků ve třídě ale větší poměr žáků na učitele může být vysvětlen delší pracovní dobou učitelů, což znamená, že učitelé vyučují více hodin za den a třídy tím pádem mohou být po menší skupině žáků.¹³⁶

Výsledky vypovídají o lepším rozložení lidských zdrojů ve školství a reakce na měnící se počty žáků v Korejské republice. Toto může být vysvětleno i ze sociálně-

¹³³ Tyto čísla z tabulky byly vypočítány dělením počtu žáků a učitelů na plný úvazek.

¹³⁴ OECD. *Education at a Glance 2020*. s. 371

¹³⁵ Ibid. s. 374

¹³⁶ Ibid.

kulturního hlediska, kdy je povolání pedagoga vnímáno za prestižnější než v České republice, a tudíž není nouze o zájem stát se pedagogem. Také to vypovídá o tom, že finanční zdroje proudící do školství jsou větší v Korejské republice. Toto je však ovlivněno faktem, že v České republice převládá veřejné školství nad soukromým a peněžní zisky ze strany studentů nejsou ani zdaleka tak velké jako zisky ze školného pro korejské školství, kde převládají soukromé školy a placené vzdělání již od vyššího sekundárního stupně vzdělávání.

Závěr

Práce si kladla za hlavní cíl shrnout vzdělávací systém v kategoriích pro daný stupeň vzdělávání, ve kterých jsou popsány charakteristické znaky a případné odlišnosti. Těchto cílů bylo dosaženo v první části práce a doplněno o další související informace a možné návaznosti v části druhé.

V první části práce byl analyzován a představen vzdělávací systém obou zemí. Shrnutí probíhalo na základě popisu charakteristických prvků jednotlivého stupně vzdělání v předem stanovených kategoriích a vyzdvižení rozdílností či podobností. Vzdělávací systémy si jsou vcelku podobné až na několik zásadních rozdílů. Prvním velkým rozdílem byl zajisté harmonogram školního roku, kdy škola v České republice začíná převážně v září, ale v Korejské republice se do školy začíná chodit v březnu. Také korejská nepovinná docházka na pre-primárním stupni vzdělávání, délka studia na jednotlivých stupních vzdělávání a zpoplatněné vzdělávání po ukončení povinné školní docházky se lišily od těch českých. Dále bylo zjištěno, že je velký rozdíl v mimoškolních aktivitách, který také naznačuje, že vzdělání je bráno mnohem vážněji v Korejské republice, až by se dalo téměř hovořit o společenském tlaku. K dalším rozdílům z korejské strany se přidává i povinnost nošení uniforem a rozdílný styl hodnocení, kdy dobrá známka není nutně garantována všem žákům, kteří napíší bezchybně test. Postsekundární neterciární vzdělávání přináší rozdílnost převážně v tom, že v České republice je tento stupeň mnohem běžnější a považován za rozšiřující vzdělání na rozdíl od Korejské republiky, kdy je to vnímáno převážně jen jako snaha o doplnění vzdělání a není natolik běžné.

Veliké rozdílnosti vidíme v organizaci zkoušek obvykle pořádaných ke konci vyššího sekundárního vzdělávání – maturitní zkoušce a CSAT. Nejedná se ani zdaleka o stejnou věc, i když by se o nich dalo hovořit jako o zkouškách shrnující znalosti z předchozího vzdělání. Maturitní zkouška je povinná pro zakončení vzdělání na středních školách s maturitní zkouškou a je to jedna z podmínek pro přijetí na vysokou školu, mezitím co CSAT jsou vstupní zkoušky na univerzitu a jsou nepovinné pro lidi bez zájmu o pokračování ve studiu na vysokých školách. Rozdílnost ve vysokých školách spočívá převážně v hodnocení a dělení studia v Korejské republice na pregraduální, kdy je to myšleno jako bakalářské studium, a postgraduální, což je magisterské a doktorské studium. Další možnosti vzdělávání přinesly jen drobné odlišnosti v rámci vzdělávání

seniorů, kdy SU pomáhá se zapojením seniorů do komunity a neslouží jen jako vzdělávací instituce.

Druhá část představila výsledky ze tří testovaných okruhů patnáctiletých žáků v rámci mezinárodního průzkumu PISA. Korejská republika jak v nejaktuálnějším testování, tak i v předešlých testováních, dopadla značně lépe než Česká republika. Toto se dá vysvětlit z části i tím, že korejští žáci jsou ve vzdělání více vedeni, někdy až negativně motivováni, k dosahování dobrých výsledků nejen svými učiteli ale také svým okolím, čímž se jejich motivace u testování projevila vyšším výkonem.

Další zkoumanou částí bylo nejvyšší dosažené vzdělání v zemích. Korejci dosahují terciárního vzdělání až o 37 % více než lidé v České republice. Vzdělávací systémy jsou si sice v mnohém podobné, ale z množství studentů, kteří pokračují ve studiu dál na terciární stupeň vzdělávání, je zjevné, že je v Korejské republice kladen větší důraz na vzdělání. Toto je dáno pravděpodobně převážně kulturními vlivy, protože korejská společnost je i tradičně orientovaná na dosahování vzdělání. Dle výsledků nebyla taková podobná „horlivost“ po vzdělání z české strany zpozorována, i když možnost obdržení vyššího vzdělání, převážně z finančního hlediska, je dostupnější.

Následně k návaznosti na výsledky šetření PISA byl vybrán jeden z nejsnáze měřitelných a nejnápadnějších faktorů, který se snažil alespoň z části osvětlit tento jev. Výsledky z tabulky 13 jsou sice vcelku vyrovnané, i tak však korejští žáci dosahovali lepších výsledků, přestože by to pro ně mělo být méně výhodné. Tím pádem i přes uvedení tohoto faktoru se neprojevila jasná korelace na dosažené výsledky a domněnka tedy nebyla potvrzena, roli bude hrát zřejmě jiný faktor. Tento faktor nebylo možné brát jako jediný možný pro vysvětlení tohoto jevu, ale měl alespoň nastínit směr a souvislost.

Téma je velmi obsáhlé a zasloužilo by si ještě další zkoumání, bohužel to už v rámci rozsahu práce není možno. Dále z tohoto důvodu práce neobsahovala detailnější a obsáhlejší zaměření na kulturní a historickou stránku, které by mohly více odhalit další důležité faktory ovlivňující vzdělání. Stejně tak nebyly uvedeny výsledky i z dalších mezinárodních průzkumů. Bylo upřednostněno obecnější ale ucelenější zkoumání nad hlubším zaměřením pouze jedné části. Avšak i tak jsou tyto výtky přínosem, neboť poukazují na možný směr a prostor pro další zkoumání do budoucna.

I přes uvedené nedostatky věřím, že práce svůj cíl splnila a bude užitečná jako základ pro další zkoumání v rámci porovnání této tematiky.

Resumé

The bachelor's thesis aims to summarize Czech and South Korean education system by deviding it into categories for each level of education (with description of the characteristics and possible differences) and further supplementing the thesis of other related information and possible links through the results of the international evalutaion of education – PISA, data on the highest level of education attained in those countries and one of the possible factors related to the PISA results. The thesis focuses on the description of the current education system without including changes in education caused by the global pandemic COVID-19.

Key words: education system, Republic of Korea, Czech Republic, PISA, education, international evaluation of education

Seznam literatury a pramenů

Literatura

IQAS. International education guide for the assessment of education from South Korea. 2009. Edmonton, AB: International Qualifications Assessment Service, Government of Alberta, 2007. ISBN 978-0-7785-6812-4.

UNESCO UIS. International Standard Classification of Education ISCED 2011. Montreal: UNESCO Institute for Statistics, 2012, s. 84. ISBN 978-92-9189-123-8.

Elektronické a internetové zdroje

BAK, Se-Hwan. 83 percent of five-year-olds in Korea go to hagwon. *The Korea Herald* [online]. 2017, (Jan 9) [cit. 2021-01-28]. Dostupné z: <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20170109000747>

CENTRUM CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ UNIVERZITA KARLOVA. Univerzita třetího věku [online]. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://cczv.cuni.cz/CCZV-15.html>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Školy a školská zařízení – školní rok 2017/2018 [online]. 2018 [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/skoly-a-skolska-zarizeni-skolni-rok-201718>

DANURI. Education of Children [online]. 2019, (Apr) [cit. 2021-01-28]. Dostupné z: <https://www.liveinkorea.kr/portal/USA/page/contents.do?menuSeq=3725&pageSeq=55>

EACEA. Česká republika. *Eurydice*. 2020 [cit. 2020-11-20]. Dostupné z: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/czech-republic_cs

GLOBAL MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION, SEOUL NATIONAL. Academic Calendar [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: <https://gmpa.snu.ac.kr/>

IM, Eun-Byel. Will students wear hanbok school uniforms? *The Korea Herald* [online]. 2020, 2020 (Jan 17) [cit. 2021-03-17]. Dostupné z: <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20200117000490>

JUN, Soo-Koung a Karen EVANS. Learning Organisations for Older People: Comparing Models of Learning in the University of Third Age (U3A) in the UK and the Senior

University (SU) in Korea. *World Studies in Education* [online]. 2014, **15**(2), 53-72 [cit. 2021-03-01]. ISSN 1441-340X. Dostupné z: doi:10.7459/wse/15.2.04

KBS WORLD RADIO. Exam-Free Semester to Be Lengthened to Full Year. *KBS WORLD Radio* [online]. 2017, (Nov) [cit. 2021-01-28]. Dostupné z: http://world.kbs.co.kr/service/news_view.htm?lang=e&Seq_Code=130078

KICCE. World Education Forum 2015: The Nuri Curriculum: Accomplishments and Prospects for ECCE in Korea [online]. 2015, (May 18) [cit. 2020-11-20]. Dostupné z: <http://repo.kicce.re.kr/handle/2019.oak/2212>

KOO, Se-Woong. An Assault Upon Our Children. *The New York Times* [online]. 2014 (Aug 1) [cit. 2021-01-24]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2014/08/02/opinion/sunday/south-koreas-education-system-hurts-students.html>

LEE, Claire. How teen feminism is changing school uniforms in South Korea. *The Korea Herald* [online]. 2018, 2018 (Oct 5) [cit. 2021-01-24]. Dostupné z: <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20181021000211>

LEE, Claire. Koreans spend 200,000 won monthly on childcare, despite state allowance: study. *The Korea Herald* [online]. 2018, 2018(Mar 5) [cit. 2020-12-07]. Dostupné z: <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20180305000207>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Informace k organizaci zápisů k povinné školní docházce [online]. 2016 [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/39796/>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Struktura systému vzdělávání a odborné přípravy v České republice 2009/2010 [online]. [cit. 2021-01-10] Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/system-vzdelavani-v-cr>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Zájmové vzdělávání [online]. [cit. 2021-01-10] Dostupné z: <https://www.msmt.cz/mladez/zajmove-vzdelavani-1>

- MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. Education in Korea. [online] 2019 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <http://english.moe.go.kr/boardCnts/view.do?boardID=282&boardSeq=80325&lev=0&searchType=null&statusYN=W&page=1&s=english&m=0303&opType=N>
- MINISTRY OF EDUCATION REPUBLIC OF KOREA. Education System. [online] 2020 [cit. 2020-11-20]. Dostupné z: <http://english.moe.go.kr/sub/info.do?m=020101&s=english>
- NCEE. South Korea: Learning Systems. *Center on International Education Benchmarking* [online]. [cit. 2021-01-28]. Dostupné z: <https://ncee.org/what-we-do/center-on-international-education-benchmarking/>
- OECD. Data: Adult education level [online]. 2019, [cit. 2021-03-01]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/eduatt/adult-education-level.htm>
- OECD. Data: Students per teaching staff [online]. 2018, [cit. 2021-03-01]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/teachers/students-per-teaching-staff.htm>
- OECD. Data: Unemployment rates by education level [online]. 2019, [cit. 2021-03-01]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rates-by-education-level.htm#indicator-chart>
- OECD. Education at a Glance 2020 [online]. *Paris: OECD Publishing*. 2020. ISBN: 978-92-64-50078-5
- OECD. Education Policy Outlook Korea [online]. *Paris: OECD Publishing*. 2016, (Nov) [cit. 2021-01-28]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/education/profiles.htm>
- OECD. PISA 2018 country-specific overviews: Czech Republic [online]. *Paris: OECD Publishing*, 2019 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: https://www.oecd.org/pisa/publications/PISA2018_CN_CZE.pdf
- OECD. PISA 2018 country-specific overviews: Korea [online]. *Paris: OECD Publishing*, 2019 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: https://www.oecd.org/pisa/publications/PISA2018_CN_KOR.pdf
- OECD. PISA 2018 Results (Volume I) [online]. *Paris: OECD Publishing*, 2019 [cit. 2021-03-08]. PISA. ISBN 9789264460386. Dostupné z: doi:10.1787/5f07c754-en

- POLOLÁNÍK, Lukáš. Uvažujete o soukromé škole? *Finance.cz* [online]. 2009, 21.08.2009 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/zpravy/finance/230754-uvazujete-o-soukrome-skole/>
- SCIO. Národní srovnávací zkoušky [online]. [cit. 2021-01-10] Dostupné z: <https://www.scio.cz/nsz/>
- SHARIF, Hossein. Suneung: The day silence falls over South Korea. *BBC* [online]. 2018, **2018**(26) [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-46181240>
- SCHLEICHER, Andreas. PISA 2018: Insights and interpretations. [online] *Paris: OECD Publishing*. 2019 [cit. 2021-03-07]. Dostupné z: <http://www.oecd.org>
- SCHOLARO PRO. Grading System in South Korea. *Scholaro pro* [online]. [cit. 2021-4-26]. Dostupné z: <https://www.scholaro.com/pro/Countries/South-Korea/Grading-System>
- STROTHER, Jason. South Korean schoolchildren can no longer be hit for bad behavior. *Deutsche Welle* [online]. 2011, (Apr 4) [cit. 2021-01-28]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/south-korean-schoolchildren-can-no-longer-be-hit-for-bad-behavior/a-6497992>
- TRANSFERWISE. The South Korean education system: An overview. *TransferWise* [online]. 2017 [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: <https://transferwise.com/gb/blog/south-korean-education-overview>
- UNIVERZITA KARLOVA. Historie UK [online]. [cit. 2020-11-20]. Dostupné z: <https://cuni.cz/UK-1.html>
- UNIVERZITA KARLOVA. Zakládací listina [online]. [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: <https://cuni.cz/UK-1391.html>
- YONSEI UNIVERSITY. *2019 Undergraduate Tuition and Fee Schedule* [online]. [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: https://www.yonsei.ac.kr/en_sc/admission/tuition.jsp
- ZYCHOVÁ, Vladimíra. Slovo a obraz v komunikaci s dětmi: Významné mezníky ve vývoji českého novodobého školství - od Marie Terezie po Sametovou revoluci [online]. 6. Mlýnská 5 Ostrava, 701 03: *Pedagogická fakulta Ostravská univerzita v Ostravě*, 2016 [cit. 2021-03-19]. ISSN 1805-1464

Korejské internetové zdroje

HANGUK KJOJUK KWADŽŎNG PCHŎNGKAWON. Dähak suhak nünggrök sihöm [online]. [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: <https://www.suneung.re.kr/sub/info.do?m=0101&s=suneung>

Legislativa

Act No. 11270, Feb. 1, 2012, Article 74 of the Labor Standard Act, Dostupné z: https://elaw.klri.re.kr/eng_service/lawView.do?hseq=25437&lang=ENG

Act No. 13932, Jan. 28, 2016, Article 19 of Equal Employment Opportunity and Work-Family Balance Assistance Act, Dostupné z: https://elaw.klri.re.kr/eng_service/lawView.do?hseq=37613&lang=ENG

Vnitřní předpis UP č. A-10/2011-ÚZ05 [online]. [cit. 2020-11-20]. Dostupné z: http://cps.upol.cz/wp-content/uploads/2019/05/Studijni_a_zkusebeni_rad_IV.pdf

Vyhláška č. 2/2006 Sb., kterou se pro školy a školská zařízení zřizované Ministerstvem vnitra provádějí některá ustanovení školského zákona, Sbírka zákonů ČR, Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=4847>

Vyhláška MŠMT č.10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání, Sbírka zákonů ČR, Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=4601>

Vyhláška MŠMT č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělání ze dne 9. února 2005, Sbírka zákonů ČR, Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=4618>

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, §58, Dostupné z: <https://www.msmt.cz/dokumenty-3/zakon-c-111-1998-sb-o-vysokych-skolach>

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 195 odst. 1, Dostupné z: https://ppropo.mpsv.cz/zakon_262_2006

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 196, Dostupné z: https://ppropo.mpsv.cz/zakon_262_2006

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), § 36, Dostupné z: https://ppropo.mpsv.cz/zakon_561_2004